ESQF praktiskā rokasgrāmata

Printed by the Publications Office of the European Union in Luxembourg

EUROPEAN UNION AGENCY FOR ASYLUM

Ne Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (*EUAA*), ne personas, kas rīkojas *EUAA* vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023

Print	ISBN 978-92-9400-118-4	doi:10.2847/696961	BZ-09-22-175-LV-C
PDF	ISBN 978-92-9400-101-6	doi:10.2847/655102	BZ-09-22-175-LV-N

Foto: © Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (*EUAA*), 2022

Ikonas: © Flaticon.com

Atļauts reproducēt, norādot avotu. Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko *EUAA* nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

ESQF praktiskā rokasgrāmata

Ievads

Eiropas izglītības programma patvēruma jomā (*EAC*) ir īpaši izstrādāta, lai nodrošinātu kopēju profesionālo apmācību amatpersonām, kas strādā patvēruma un uzņemšanas jomā ES dalībvalstīs. Arodmācības veicina efektīvai amata pienākumu pildīšanai nepieciešamo mācīšanos. Šāds apgalvojums rada divus jautājumus: kādi ir patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonu darba uzdevumi, un otrs – kas tiem ir jāiemācās, lai spētu pildīt šos uzdevumus? Atbildēt uz tiem nav nemaz tik viegli, ņemot vērā par patvērumu un uzņemšanu atbildīgo organizāciju daudzveidību Eiropā (gan no organizāciju izmēra, gan uzbūves viedokļa). Tādēļ *EUAA*[1] uzsāka procesu, lai noskaidrotu šos kopīgos uzdevumus.

Ar dalībvalstu atbalstu mēs apzinājām visus konkrētos darba uzdevumus (dēvētus par profesionālajiem standartiem) un noteicām, kādas mācības ir nepieciešamas, lai amatpersona spētu pildīt šos uzdevumus (dēvētus par izglītības standartiem). Izmantojot profesionālos standartus un izglītības standartus kopā, iespējams mācības pielīdzināt veicamajam darbam. Rezultāts ir Eiropas nozaru kvalifikāciju sistēma patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonām (*ESQF*[2]), kurā sniegts pārskats par standartiem un to sarežģītības līmeni.

Profesionālie standarti patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonām

Profesionālie standarti apraksta amatam tipiskos darba uzdevumus, aktivitātes un kompetences. Profesionālie standarti atbilst patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonu individuālajām mācību vajadzībām. Tas dod iespēju *EUAA* izstrādāt dalībvalstīm attiecīgas apmācības, tādējādi nodrošinot atbalstu patvēruma jomā strādājošajiem ikdienas darbā. Tādēļ apmācības un darba rezultāti vienmēr būs tieši saistīti.

Izglītības standarti patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonām

Izglītības standarti ir izstrādāti, izmantojot uz mācību rezultātiem balstītu pieeju, lai visas apmācības varētu piesaistīt darba rezultātiem patvēruma un uzņemšanas jomā. Izglītības standarti daudz neatšķiras no profesionālajiem standartiem, taču, tā kā tie ir mācību rezultāti, tiem ir specifiska struktūra. Standartu formulējums sākas ar darbības vārdu, un tiem jābūt izmērāmiem, kā arī jānorāda mācību joma un sarežģītības līmenis. Mācību rezultātos izklāstīts, ko izglītojamais būs apguvis mācību procesa beigās. Tie palīdz veikt kopvērtējuma uzdevumus, gādājot, lai tie ir būtu maksimāli atbilstīgi darba uzdevumiem.

[1] Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (*EUAA*) – iepriekš Eiropas Patvēruma atbalsta birojs (*EASO*).

[2] *ESQF* ir saīsinājums no angliskā nosaukuma *European Sectoral Qualifications Framework*.

ESQF nodrošina mērķim atbilstošas apmācības

EUAA pastāvīgi rūpējas, lai piedāvātās apmācības būtu maksimāli lietderīgas un aktuālas. Eiropas nozaru kvalifikāciju sistēma patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonām nodrošina, ka sniegtās apmācības atbilst mācībām, kas amatpersonām nepieciešamas, lai spētu efektīvi pildīt savus darba pienākumus.

ESQF veido pamatu, lai izstrādātu sertificētas apmācību programmas, kuras apgūstot, patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonas iegūst kvalifikāciju. *ESQF* nodrošina pamatu strukturētas pieejas piemērošanai mērķim atbilstošu apmācību izstrādē un pasniegšanā. Nosakot mācību rezultātus, iespējams īstenot pilnībā uz rezultātiem vērstu pieeju, kurā mācību procesa centrā ir izglītojamais. Tādēļ *ESQF* mērķis ir noteikt attiecīgas apmācības, kuras veidotu dalībvalstu patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonu mācību procesu un programmas. *ESQF* palīdz noteikt mācības, kuras ir vērstas uz izglītojamo individuālajām vajadzībām, kā arī viņu organizāciju konkrētajām vajadzībām. Tāpat *ESQF* palīdz noteikt jomas, kurās nepieciešams izstrādāt jaunas apmācības.

Šajā rokasgrāmatā centāmies izskaidrot, kas īsti ir *ESQF*, kā *EUAA* to izmanto un kā to var izmantot ES+[3] valstis. Rokasgrāmatas uzdevums ir palīdzēt lietotājiem labāk izprast sistēmas funkcijas un tās kā praktiska palīgrīka lietojumu, lai sekmētu uz rezultātiem vērstas pieejas īstenošanu visā apmācību ciklā. Rokasgrāmatu var lasīt kopā ar pārējiem informācijas paketes materiāliem:

- *ESQF* jautājumu un atbilžu rokasgrāmatā ir izskaidroti galvenie regulējuma jēdzieni.
- Plakāti sniedz vizuālu atgādinājumu par to, kā *ESQF* var izmantot visā apmācību ciklā.
- *ESQF* praktiskās izmantošanas rokasgrāmatā ir apkopota informācija par *ESQF* praktisko lietojumu.

[3] Ar jēdzienu "ES+ valstis" apzīmē ES dalībvalstis un Norvēģiju, Šveici, kā arī visas citas valstis, ar kurām *EUAA* ir noslēgusi līgumu un kurās šī dokumenta saturs tiek ņemts vērā.

ESQF priekšvēsture

Pirmais solis *ESQF* izstrādē bija profesionālo standartu izstrāde. Profesionālie standarti nosaka patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonām nepieciešamās zināšanas, prasmes, atbildību un autonomiju, lai tie spētu pildīt savus darba pienākumus un uzdevumus. Profesionālo standartu formulēšanas nolūkā *EUAA* kopā ar Sertifikācijas un akreditācijas jautājumu darba grupu (*CAWG*) un dalībvalstīm veica patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonu darba pienākumu un uzdevumu plašu apzināšanu. Pamatojoties uz šajā procesā iegūto informāciju, tika izstrādāta profesionālo standartu matrica.

Nākamais solis *ESQF* izstrādē bija izglītības standartu matricas izstrāde, pamatojoties uz profesionālajiem standartiem. *ESQF* kontekstā patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonu mācību rezultātus dēvē par izglītības standartiem. Mācību rezultātos ir noteikts, ko izglītojamais zinās, sapratīs un spēs paveikt pēc mācību procesa pabeigšanas. Patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonām noteiktajiem mācību rezultātiem jēga ir vienīgi tad, ja tos var sasaistīt ar darba uzdevumu izpildi un ja tie ir noderīgi šo uzdevumu izpildei. Lai aptvertu visas nozares jomas, darba grupai palīdzēja Uzņemšanas tīkla *ad hoc* darba grupa, kā arī izcelsmes valsts informācijas un pārmitināšanas eksperti, tādējādi nodrošinot, ka *ESQF* ir visaptveroša un pārstāvoša.

Turpmākais darbs bija vērsts uz profesionālo standartu un izglītības standartu salāgošanu, lai izstrādātu pamatotus mācību rezultātus, kas atspoguļotu uzdevumu attiecīgo sarežģītības līmeni.

Pēdējā posmā dalībvalstis apstiprināja formulētos profesionālos un izglītības standartus, ko pārskatīja atsauces grupa, kuru veidoja Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos birojs (*UNHCR*), Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*) un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (*FRA*).

Tāpat jāatzīmē citu aģentūru, piemēram, Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centra (*Cedefop*), ekspertu nenovērtējamais pienesums.

ESQF un kvalitātes nodrošināšana

Lai garantētu apmācību kvalitāti un attiecīgi panāktu *EUAA* apmācību akreditāciju, aģentūra ir iestrādājusi virkni iedarbīgu mehānismu. Viena no akreditācijas prasībām paredz, ka mācību programmas tiek salīdzinātas ar kvalifikāciju sistēmu, lai noteiktu mācību līmeni. Šajā procesā moduļa vai programmas mācību rezultāti tiek salīdzināti ar kvalifikāciju sistēmā noteiktajiem līmeņiem. Salīdzināšanai ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu mācību mobilitāti, piemēram, lai Beļģijā iegūtu kvalifikāciju būtu iespējams pilnība saprast un salīdzināt ar kvalifikācijām Somijā vai citviet Eiropā.

Ņemot vērā, ka *EUAA* ir Eiropas, nevis nacionāla līmeņa organizācija (un tādēļ nepastāv nacionāla kvalifikāciju sistēma, ar kuru varētu veikt salīdzināšanu), aģentūra izstrādāja *ESQF* un pielīdzināja to Eiropas kvalifikāciju sistēmai mūžizglītībai (*EQF*). Kaut arī *EQF* kalpo kā rīks nacionālo kvalifikāciju sistēmu un Eiropas nozaru kvalifikāciju sistēmu salīdzināšanai, neviena apmācība nav tieši pielīdzināta *EQF*. Tomēr to var izmantot kā drošu ceļvedi apmācību sarežģītības līmeņa iestatīšanai. Tas ir pirmais solis, taču vienlaikus arī būtiska prasība akreditācijai nākotnē.

EUAA Apmācību un profesionālās kvalifikācijas centrs ir izstrādājis apmācību kvalitātes sistēmu, kas ir pielīdzināta 2015. gada Eiropas augstākās izglītības telpas (*ESG*) kvalitātes nodrošināšanas standartiem un pamatnostādnēm. Šīs pamatnostādnes var piemērot visai augstākajai izglītībai neatkarīgi no mācīšanās veida vai vietas, kas būtiski atvieglo to piemērošanu izglītības transnacionālai un pārrobežu nodrošināšanai.

Kopumā augstākā izglītība kalpo vairākiem mērķiem, piemēram, izglītojamo sagatavošanai aktīvai pilsonībai, izglītojamo darba izredžu vairošanai un personīgās attīstības veicināšanai. Izglītības iestādēm var kļūt grūti demonstrēt, ka tās ir sasniegušas šos noteiktos mērķus noteiktā kvalitātes līmenī. Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standartos un pamatnostādnēs ir atzīts, ka kvalitātes nodrošināšanas procesam būtu jāatbilst iestādes pastāvēšanas mērķiem.

Iestādes un kvalitātes nodrošināšanas aģentūras tās izmanto kā atsauces dokumentu augstākās izglītības iekšējām un ārējām kvalitātes nodrošināšanas sistēmām. Turklāt Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standartus un pamatnostādnes izmanto arī Eiropas augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģistrs (*EQAR*), kurš ir atbildīgs par to kvalitātes nodrošināšanas aģentūru reģistrēšanu, kuras var veikt revīzijas par atbilstību standartiem un pamatnostādnēm. Ja *EUAA* vēlas kļūt par akreditētu mācību iestādi, tās apmācībām ir jāatbilst Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standartiem un pamatnostādnēm.

Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standartu un pamatnostādņu noteikumi atspoguļo kvalitātes nodrošināšanas pamatnostādnes arodmācībām un apmācībām Eiropā, ko noteicis Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs (*Cedefop*) un kuras bija būtisks uzziņu materiāls *ESQF* izstrādes procesā.

Šajā kontekstā *ESQF* jau vairs nav tikai kvalifikāciju sistēma, ko izmanto kvalifikāciju līmeņa noteikšanai. Tā kļūst par *EUAA* kvalitātes kodolu. Tā nosaka *EUAA* mācību un apmācību darbību mērķi. Turklāt šis mērķis palīdz definēt, kādas apmācības tiek nodrošinātas un kādas mācības veicinātas, kā arī kādēļ un kā tas notiek.

Ceļā uz kļūšanu par akreditētu apmācību nodrošinātāju un kvalifikāciju piešķīrēju *EUAA* smeļas iedvesmu Boloņas un Kopenhāgenas procesa, kā arī *EQF* ētikā, proti, tikumiskajā pārliecībā, ka mācības būtu jāatzīst tā, lai veicinātu izglītojamā mobilitāti. Tas ir iespējams tikai tad, ja biroja mācības tiktu atzītas un vērtētas vienādi visā Eiropas Savienībā. Tādu kvalifikāciju neesamība, kas paredzētas konkrēti patvēruma un uzņemšanas jomai, rada atzīšanas iespēju trūkumu, kas savukārt var iespējot un sekmēt elastīgus mācību variantus izglītojamajiem, kādus veicina Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standarti un pamatnostādnes un kas nepieciešami ES solidaritātes pasākumiem.

ESQF struktūra

ESQF komplekts ir izklāstīts divās atbilstošās tabulās. Pirmajā tabulā ir iekļauti profesionālie standarti, kuri augstā līmenī apraksta visus patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonu darba uzdevumus. Katrs profesionālais standarts apraksta vienu konkrētu patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonas uzdevumu. Otrajā tabulā uzskaitīti izglītības standarti, kas ir mācību rezultāti kvalifikācijas līmenī, kas pielīdzinās *EQF*. Visi mācību rezultāti, kurus sasniedzot izglītojamie sasniedz kvalifikācijas līmeni, attiecas uz kādu no izglītības standartiem.

ESQF profesionālie standarti nosaka trīs sarežģītības līmeņus, kas apzīmēti kā A, B, un C, no kuriem C ir vissarežģītākais. Katrā sarežģītības līmenī standarti ir iedalīti šādās kategorijās: "zināšanas par", "spēj veikt šādus uzdevumus" un "uzņemas atbildību", jo tie ir piemērojami patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonu darba uzdevumiem. Tabulas rindās ir izklāstītas darba uzdevuma kompetences jomas (jeb temats/priekšmets).

Kompetenču jomas ir iedalītas trīs daļās: patvēruma un uzņemšanas jomas vispārējās kompetences, patvēruma un uzņemšanas jomas konkrētās kompetences un uzraudzības un pārvaldības kompetences. Šāda struktūra tika izvēlēta, lai izvairītos no standartu pārklāšanās. Patvēruma un uzņemšanas jomas vispārējās kompetences ir visaptverošas kompetences, kas attiecas uz

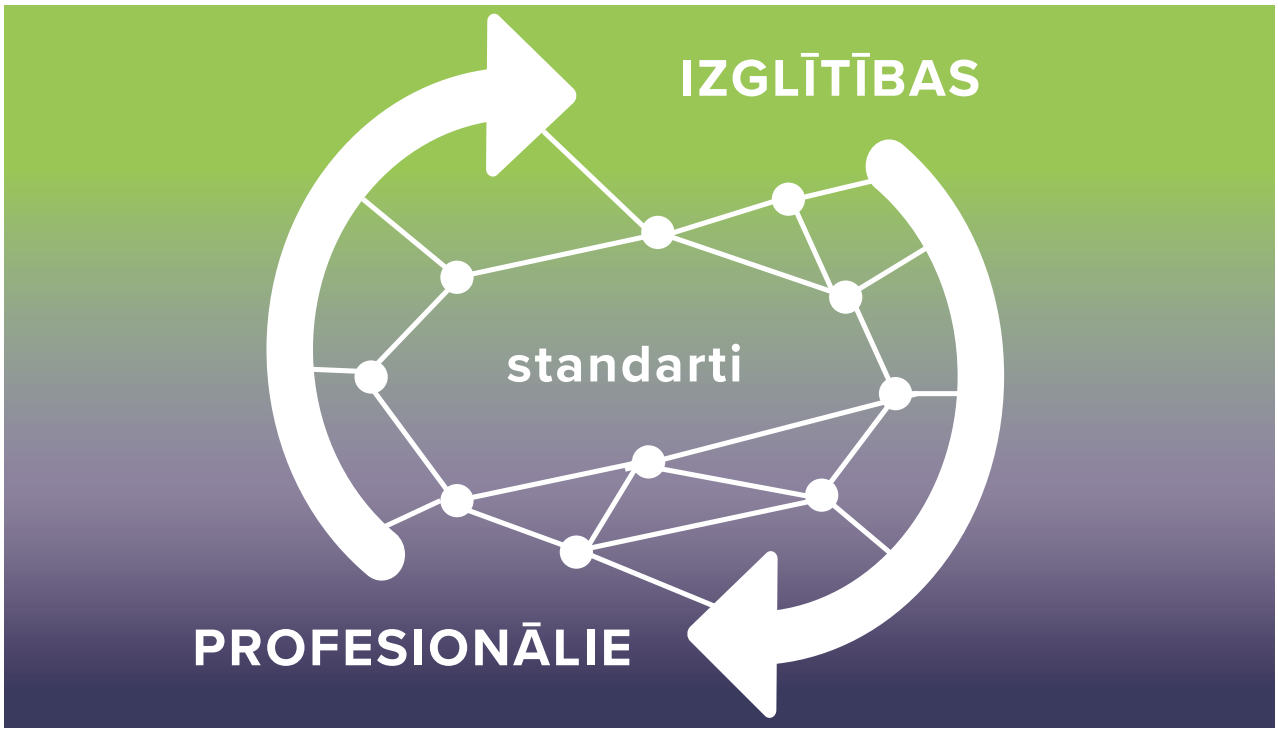

Lai mācību rezultāti būtu saskaņoti ar profesionālajiem standartiem, tiek izmantota pastāvīga savstarpēju norāžu sistēma. Noteiktajām mācībām vienmēr ir jānodrošina darba uzdevuma izpilde

daudziem darba uzdevumiem, piemēram, vispārējā kompetence "Tiesību akti, politika un procedūras", jo patvēruma un uzņemšanas jomā gandrīz katrs uzdevums ir saistīts ar tiesību aktiem, politiku vai procedūru. Kā minēts iepriekš, uzraudzības un pārvaldības kompetences ir nodalītas atsevišķi, jo, kaut arī tās nav specifiskas šai nozarei, specifisks ir veids, kā tās tiek lietotas nozarē.

Ja kādai kompetences jomai nav atbilstoša patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonas darba uzdevuma, tabulas rūts ir apzināti atstāta tukša.

ESQF izglītības standarti paredz trīs mācību sarežģītības līmeņus, kas atbilst *EQF* 4./5. līmenim, 6. līmenim un 7. līmenim. Katrā no šiem līmeņiem mācīšanās veidi, proti, zināšanas, prasmes un atbildība/autonomija, ir izteikti mācību rezultātos, ja tie ir nepieciešami, lai izpildītu attiecīgos izglītības standartus.

Katrai tabulas rindai ir pievienots atsauces numurs, savukārt katrai tabulas šūnai ir savs atsauces burts, tādējādi atvieglojot savstarpējas norādes starp matricām un starp apmācību dokumentiem un *ESQF*.

ESQF izmantošana cilvēkresursu pārvaldībai

Kaut arī *ESQF* tika primāri izstrādāts lietošanai apmācību vidē, profesionālo un izglītības standartu definīcija ietver būtisku aspektu arī attiecībā uz cilvēkresursu pārvaldības funkcijām. Ciešās saistības dēļ starp darbinieku atlasi / pieņemšanu darbā un sākotnējo apmācību, kā arī starp virzību pa karjeras kāpnēm / paaugstināšanu un profesionālās kvalifikācijas celšanu *ESQF* ir vērtīgs rīks arī cilvēkresursu pārvaldības jomā.

Profesionālie standarti un it īpaši standarti sadaļā "uzņemas atbildību par šādiem uzdevumiem:" palīdz definēt darbinieku uzdevumus un pienākumus, kas savukārt palīdz pieņemt lēmumus un rīkoties cilvēkresursu pārvaldības jomā. Turklāt šīs definīcijas dod iespēju personālam aktīvi nodoties personīgajai izaugsmei, lai sasniegtu personīgos profesionālās izaugsmes mērķus mūžizglītības kontekstā.

ESQF izmantošana apmācību ciklā

Apmācību cikls, ko veido vajadzību analīze, izstrāde/pilnveidošana, īstenošana un novērtējums, ir noderīga struktūra, kas *EUAA* un ES+ valstīm būtu jāņem vērā, ja tās apsver domu izmantot *ESQF* komplektu.

Apmācību un vajadzību analīze

ESQF var izmantot jūsu apmācību vajadzību analizēšanai. Apmācību vajadzību analizēšanai ir pieejama virkne modeļu. Apmācību vajadzību analīzes metodoloģija var būt vērsta uz uzdevumu līmeni, individuālo līmeni vai organizācijas līmeni. *ESQF* lietojums uzdevumu un individuālā līmeņa apmācību vajadzību analīzei ir salīdzinoši vienkāršs, bet īpaši noderīga *ESQF* ir organizācijas līmeņa apmācību vajadzību analīzes procesā.

Uzdevumu līmeņa apmācību vajadzību analīze

Uzdevumu līmeņa analīze koncentrējas uz esošo "zināšanu par" un "spēju veikt šādus uzdevumus" salīdzināšanu ar noteiktām konkrētiem uzdevumiem nepieciešamām zināšanām un prasmēm.

Pastāv dažādas metodes ar šādām kopīgām iezīmēm:

- personāla esošo zināšanu un prasmju mērīšana un trūkstošo personāla zināšanu un prasmju apzināšana, kuras jāapgūst apmācībās;
- esošās apmācības programmas apzināšana;
- apmācību pasniegšanas vai struktūras plānošana, lai novērstu konstatētos trūkumus.

Kritiska šīs metodes sastāvdaļa ir esošo zināšanu un prasmju jēgpilna izmērīšana salīdzinājumā ar vajadzībām. *ESQF* sniedz galveno informāciju, lai veiktu uzdevumu līmeņa apmācību vajadzību analīzi, jo profesionālie standarti ir sagrupēti pēc attiecīgajiem patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonu darba uzdevumiem un tos nosaka, savukārt izglītības standartus var izmantot, lai izvēlētos atbilstošas apmācības.

Apmācību vajadzību analīze individuālajā līmenī

Personas apmācību vajadzību analīze ir vērsta uz individuālo mācību/apmācību vajadzību noteikšanu saistībā ar esošo un turpmākiem darba norīkojumiem. Izvērtējuma struktūras pamatā būs profesionālie standarti, lai noteiktu mācību vajadzības un pamatotu lēmumus par personai nepieciešamo mācību veidu ar mērķi atbalstīt personas profesionālo izaugsmi. Ja

tiek konstatēts, ka vairākiem darbiniekiem ir līdzīgas vajadzības, šo informāciju var izmantot, lai noteiktu, ka ir nepieciešamas personāla apmācību vai mācību programmas.

ES+ valstis var izmantot *ESQF* savu apmācību vajadzību analizēšanai individuālā līmenī, lai iegūtu informāciju apmācību stratēģijām un pārvaldībai. Lielu atbalstu individuālā līmeņa apmācību vajadzību analīzei dalībvalstīm var sniegt *EUAA* Apmācību vajadzību analīzes rīks (*ETNAT*).

Rīcība saistībā ar daudzveidīgākām apmācību vajadzībām

Plašāka piekļuve izglītībai ir veicinājusi mācību pieredzes daudzveidību. Reaģējot uz vēlmēm pēc daudzveidības un augošajām gaidām, būtu jāņem palīgā tāda pieeja mācībām un apmācībai, kas ir vairāk vērsta uz izglītojamo, pieņemot elastīgus mācību ceļus un atzīstot ārpus oficiālās izglītības programmas iegūtās kompetences. *ESQF* var izmantot, lai apzinātu ikdienējo mācīšanos un empīrisko mācīšanos un ļautu izglītojamajiem pašiem noteikt savu lomu, lai atrastu sev pielāgotu mācību ceļu.

Apmācību vajadzību analīze organizāciju līmenī

Apmācību vajadzību analīze organizāciju līmenī pievēršas tam, kā labāk sasniegt organizācijas mērķus un īstenot pilnvaras. Tā aplūko organizācijas stratēģijas un plānu saderību ar apmācības stratēģiju un nākotnes apmācību plāniem. *ESQF* var palīdzēt dalībvalstīm saskaņot savas iestādes stratēģiju un plānus ar savu apmācības stratēģiju. Līdzīgi kā KEPS saskaņotās īstenošanas gadījumā, ja visas dalībvalstis izmantos vienādus Eiropas standartus (profesionālos standartus un izglītības standartus), tas vairos dalībvalstu prakses konverģenci patvēruma un uzņemšanas jomā, jo rezultāti tiks mērīti pēc vienādiem standartiem.

Dalībvalstis var izmantot *ESQF*, veicot valsts apmācību vajadzību analīzi, kā arī izstrādājot mācību risinājumus un nosakot apmācību trūkumus, ko valstu iestādē vajadzētu novērst, izstrādājot pašām savas apmācības. *ESQF* var palīdzēt arī saskaņot valstu apmācības sistēmas patvēruma un uzņemšanas jomā ar NKI. Tas nodrošinās valsts apmācības sistēmu kvalitāti. Tāpat kā *ESQF* ir *EUAA* kvalitātes sistēmas pamatā, arī dalībvalstis var izmantot *ESQF* definētos profesionālos standartus un to sasniegšanai nepieciešamās mācības, lai formulētu savas apmācību stratēģijas. Tā kā *ESQF* nosaka *EUAA* apmācību mērķi, dalībvalstis arī to var izmantot, lai pārbaudītu, vai to mācību un apmācības darbības atbilst mērķim. *ESQF* var noderēt, lai vadītu un palīdzētu definēt, kādas apmācības tiek nodrošinātas un kādas mācības tiek veicinātas valsts līmenī, kā arī kādēļ un kā tas notiek.

Apmācību vajadzību analīze Eiropas līmenī

ESQF var palīdzēt noteikt tādas apmācību vajadzības, kuras nav iespējams nodrošināt valsts līmenī mazā potenciālo izglītojamo skaita dēļ. Tas būtu pietiekams iemesls nodrošināt apmācības Eiropas līmenī (piemēram, ko tieši vadītu *EUAA* pasniedzēji). *ESQF* palīdzēs *EUAA* izstrādāt apmācības visefektīvākajā veidā, nodrošinot apmācību lietderību lielam skaitam patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonu. Varētu izskatīt arī apmācību sinerģijas ar citu ES aģentūru apmācību stratēģijām, ja būtu konstatēts, ka profesionālie standarti ir līdzīgi.

EUAA Apmācību vajadzību analīzes rīks (*ETNAT*)

– palīgs *ESQF* praktiskai lietošanai

Lai dalībvalstīm piedāvātu konkrētām vajadzībām pielāgotas apmācības, *EUAA* patlaban izstrādā *EUAA* Apmācību vajadzību analīzes rīku (*ETNAT*), kura pamatā ir *ESQF*.

Rīka lietošana

1. Lietotāji atlasa savus pienākumus un uzdevumus no visaptveroša saraksta, kas iegūts no *ESQF*.
2. Atkarībā no atlasīto pienākumu un uzdevumu biežuma un nozīmīguma tiem tiek piešķirts vērtējums uz slīdošas skalas.
3. Atlasītajiem pienākumiem un uzdevumiem rīks piemeklē *EAC* moduļu mācību rezultātus un izveido sarakstu ar ieteicamajiem moduļiem. Moduļi būs sarindoti pēc svarīguma atbilstoši norādītajam biežumam un nozīmīgumam.
4. Lietotājs var apskatīties, cik katra ieteiktā moduļa mācību rezultāti atbilda sākotnējiem pienākumiem un uzdevumiem.
5. Būs sniegtas saites uz izvērstāku informāciju par moduļiem. Šajā informācijā ir iekļautas iespējas iepriekšējās mācīšanās atzīšanai.
6. Lietotājs var saglabāt vairāku meklējumu rezultātus (pieejama izdrukas versija).
7. Balstoties uz šiem rezultātiem, lietotājs var lūgt viņu reģistrēt konkrētam modulim un plānot turpmākās apmācību programmas.

Lietotāju mērķauditorija

Rīku var lietot:

- valstu patvēruma un uzņemšanas jomas iestāžu cilvēkresursu pārvaldības struktūrvienību darbinieki savas iestādes amatpersonu vārdā, it īpaši ja šie darbinieki vēlas izstrādāt visaptverošas apmācību programmas vai apzināt amatpersonu uzdevumus un sadalīt tos kategorijās;
- patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonas, lai noteiktu tām piemērotāko mācību ceļu ar mērķi noteikt savas profesionālās izaugsmes apmācību vajadzības vai pieprasītu apmācības savu darba pienākumu vai uzdevumu izmaiņu gadījumā;
- vadītāji, kuri vēlas veikt rūpīgu un sīku apmācības vajadzību analīzi un nodrošināt atbilstošas apmācības.

Nepilnību apzināšana apmācību piedāvājumā

- Ar rīka palīdzību dalībvalstu iestādes var noteikt, kādas tieši apmācības būtu jāsaņem to amatpersonām, lai tās pildītu savus darba uzdevumus efektīvi un atbilstoši kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) īstenošanai.
- Rīks nodrošinās daudz raitāku saziņu starp *EUAA* un dalībvalstīm, jo tas dos iespēju amatpersonām un viņu iestādēm apzināt savas apmācību vajadzības līdzīgā un konsekventā veidā un darīt tās zināmas *EUAA*, tādējādi nodrošinot augstāku efektivitāti.
- Ja iestāde konstatē jomas, kurās netiek piedāvātas atbilstošas apmācības, un nolemj, ka trūkstošās apmācības būtu jānodrošina, *EUAA* vai attiecīgā valsts iestāde attiecīgi varēs izstrādāt konkrētās apmācības.
- Turklāt rīku iespējams kombinēt vai izmantot kā daļu no vispusīgākas apmācību vajadzību analīzes metodes.
- *ETNAT* sniedz dalībvalstu patvēruma un uzņemšanas jomas iestādēm iespēju apzināt savu amatpersonu darba uzdevumus un salīdzināt, kā tie iederas plašajā Eiropas nozaru kvalifikāciju sistēmā patvēruma un uzņemšanas jomas amatpersonām.

Apmācību plānošana un izstrāde

ESQF jau tagad ir nozīmīgs rīks, ko *EUAA* izmanto apmācību un mācīšanās programmu plānošanā un izstrādē. Tomēr tā tika izstrādāta kopā ar dalībvalstīm ar nodomu, ka dalībvalstis to varēs izmantot arī savu apmācību plānošanai un izstrādei. Tādēļ visu turpinājumā izklāstīto var piemērot nacionālā kontekstā.

Apmācību veidošana kā augšupēja pieeja

Arodmācības tiek veidotas tā, lai apmierinātu gan darba devēju, gan darba ņēmēju darba vajadzības, plānojot savu turpmāko profesionālās izaugsmes ceļu. *ESQF* pienesums apmācību veidošanas procesā ir vienīgi nodrošināt, ka šī izaugsme norisinās mūžizglītības ietvaros.

EUAA apmācību stratēģijā atbilstoši Boloņas un Kopenhāgenas procesiem ir teikts, ka visas apmācības būs vērstas uz izglītojamo un tās noteiks mācību rezultātus, kas ir arī viens no akreditācijas pamatkritērijiem. Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standartos un pamatnostādnēs ir teikts, ka programmas tiek veidotas, nosakot programmas vispārējos mērķus, kuri atbilst iestādes stratēģijai un kuriem ir noteikti konkrēti plānotie mācību rezultāti. Standartos ir arī skaidri teikts, ka programmas rezultātā iegūstamajai kvalifikācijai vajadzētu būt skaidri formulētai un paziņotai, kā arī tai jānorāda uz pareizu mācību līmeni. *EUAA* ir skaidri noteikusi *ESQF* līmeņus, kas cieši sasaucas ar *EQF*. Dalībvalstis arī var pielīdzināt savas apmācības *ESQF* (un attiecīgi *EQF*), tādējādi veicinot pielīdzināšanu savai NKI.

Kā minēts iepriekš, *ESQF* ir vērsta uz kvalifikācijas līmeni – līmeni, kas būtu jāsasniedz pēc akreditētas studiju programmas pabeigšanas. Akreditēto programmu minimālais ilgums ES ir dažāds, proti, dažās valstīs tiek akreditētas programmas ar 30 *ECTS*[4] kredītpunktiem (minimālais mācību ilgums: 600 stundu), bet citas uzstāj uz programmām ar 60 *ECTS* kredītpunktiem. Rezultātā kvalifikācijas līmeņa mācību rezultāti veido ievērojamu mācību apjomu. Visticamāk, individuālie apmācību moduļi vai kursi netiks veidoti, lai sasniegtu visu konkrēto izglītības standartu, kā aprakstīs *ESQF*, bet gan tā daļu. Turklāt attiecīgi saistītie mācību rezultāti atspoguļos skaidri formulētu *ESQF* noteikto izglītības standartu daļu.

[4] Eiropas kredītpunktu pārneses un uzkrāšanas sistēma.

Moduļa mācīšanās rezultātu un līmeņa noteikšana

Moduļa mācību rezultāti ir augstāku mācību rezultātu (izglītības standartu) sīkāks iedalījums, kuri ir izstrādāti, lai uzskaitītu daudzos pakārtotos uzdevumus, ko aptver vispārējie profesionālie standarti. Kaut arī pakārtotie uzdevumi *ESQF* nav redzami, *EUAA* un dalībvalstis ir tos precīzi noteikušas. Tie ir iekļauti *EUAA* apmācību vajadzību analīzes rīkā (sk. iepriekš). Plānots, ka ar laiku izglītojamie varēs apgūt vairākus moduļus, kuri veido mācību programmu, un pilnībā sasniegt mācību rezultātus, kas pielīdzināti *ESQF* līmenim.

Ja tiek noteikti mācību rezultāti, tad ir arī jānosaka to līmenis. To iespējams paveikt, salīdzinot mācību rezultātus ar izglītības standartiem tajā paša *ESQF* mācību jomā. Ja mācību rezultāti ir formulēti tā, lai sagatavotu izglītojamo profesionālā standarta izpildei B līmenī, tad attiecīgie rezultāti būtu jāsalīdzina ar saistītajiem 6. līmeņa izglītības standartiem. Ja mācību rezultāti ir sarežģītāki nekā *ESQF* 5. līmeņa izglītības standarts, tad tie būtu jānosaka par 6. līmeņa rezultātiem. Ja mācību rezultāti ir mazāk vai tikpat sarežģīti kā *ESQF* 5. līmeņa izglītības standarts, tie būtu jānosaka par 5. līmeņa rezultātiem. Vēlreiz jāatzīmē, ka sarežģītību nenosaka mācību (zināšanu, prasmju, atbildības/autonomijas) veids, jo tie ir vienādi, bet gan mācību plašums/diapazons un dziļums. Tādēļ vienā modulī dažiem mācību rezultātiem var būt augstāks vai zemāks līmenis nekā konkrētam modulim noteiktais līmenis, bet kopējo līmeni nosaka pēc līmeņa, kurā notiek lielākā daļa mācību apjoma.

Pēc mācību rezultātu formulēšanas un pirms to galīgās apstiprināšanas būtu jāizstrādā formālais novērtējums un vērtēšanas pamatnostādnes, lai nodrošinātu, ka noteiktos mācību rezultātus var taisnīgi un pārliecināti novērtēt. Apsverot novērtējumu veidus, apmācību izstrādātājiem būtu jāpievēršas *ESQF* norādītajiem darba uzdevumiem, lai izstrādātu novērtējumus, kas būtu cik vien iespējams atbilstoši (un ciktāl praktiski īstenojami) konkrētajam darba uzdevumam. Ja darba uzdevums ir rakstīt ziņojumu, tad novērtējumam vajadzētu būt ziņojumam, nevis domrakstam. Ja darba uzdevums ir atpazīt neaizsargātības pazīmes, tad novērtējumā būtu jāpieprasa tāda pati darbība. Bieži vien mācīšanās darbavietā ir labākā vide, kur novērtēt praktiskās prasmes un/vai to, vai ir sasniegts nepieciešamais atbildības un autonomijas līmenis.

Apmācību izstrāde

Pēc apmācību veidošanas procesa pabeigšanas, kurā ietilpst darba uzdevumu, mācību rezultātu, novērtējumu un mācību stratēģiju, parauga novērtējumu un vērtēšanas kritēriju formulēšana, sākas apmācību izstrāde.

Apmācību izstrādes uzdevums ir formulēt tādas mācību darbības, kas veicinās izglītojamo ceļojumu no uzņemšanas prasībām līdz mācību rezultātiem, lai beigās viņi būtu gatavi formālam novērtējumam.

Viens no apmācību izstrādes grūtajiem aspektiem ir nodrošināt, ka mācību darbības ir tieši saistītas ar veidošanas procesā formulētajiem mācību rezultātiem un novērtējumiem un nenovirzās uz citu mācību saturu. Apmācības ir vērtīgs un dārgs resurss ikvienai organizācijai, tādēļ ir svarīgi, lai tās būtu orientētas uz konkrētu noteikto un nepieciešamo mācību nodrošināšanu. Šim mērķim *ESQF* var lieti noderēt.

ESQF iezīmē uzdevumiem nepieciešamās mācības pa kategorijām, sarežģītības līmeņiem un mācīšanās veidiem. Darba uzdevumus, kuru vajadzībām tika izveidotas apmācības, un atbilstošos mācību rezultātus kursa izveidē palīdzēs formulēt *ESQF* noteiktās konkrētās darba kompetences (profesionālie standarti) un kvalifikācijas līmeņa mācību mērķi (izglītības standarti). Moduļa izstrādātājam būtu jāpārzina visas *ESQF* uzbūve un saturs un it īpaši visas ar izstrādājamo tematu cieši saistītās mācību jomas, lai zinātu moduļa robežas. Šī robežas neaptver tikai konkrēto tematu vai jomu, bet arī mācīšanās veidu un sarežģītības līmeni.

Izvairīšanās no pārklāšanās

Izplatīta kļūda ir izstrādāt papildu apmācību saturu, lai pārstrādātu saturu no citām jomām. Ja konkrētais saturs jau pastāv citos apmācību moduļos, tad lietderīgāk ir pārbaudīt, vai izglītojamais spēj demonstrēt, ka ir apguvis šīs priekšnosacījuma zināšanas vai prasmes, apliecinot, ka ir veiksmīgi pabeidzis apmācības, vai izmantojot iepriekšējās mācīšanās atzīšanas procedūru. Izstrādātājam būtu jāiekļauj pienācīgas atsauces uz jau esošiem materiāliem, tos neatkārtojot. Tāpat izstrādātājam būtu jānorāda, ka augstāka līmeņa saturs neietilpst esošā moduļa darbības jomā.

Ir svarīgi, lai satura izstrādātāji pārskatītu izstrādājamā moduļa mācību rezultātu sarežģītības līmeni un mērķtiecīgi izstrādātu saturu atbilstoši noteiktajam līmenim. Izstrādātājiem būtu jāizmanto *ESQF* sniegtā informācija un skaidri jāzina, kāds ir rezultātu sarežģītības līmenis virs un zem noteiktā moduļa rezultātiem, lai nodrošinātu, ka saturs nav nedz par vienkāršu, nedz par sarežģītu.

Darbavietā notiekošās mācīšanās izstrāde nedaudz atšķiras no tiešsaistē vai klātienē notiekošo mācību izstrādes. Tomēr jebkurā gadījumā tā ir atkarīga no apstākļa, ka izstrāde ir tieši saistīta ar konkrētiem darba uzdevumiem un mācību rezultātiem, kas noteikti apmācību veidošanas procesā. Akreditētām mācībām darbavietā tāpat ir nepieciešama noteikta darbavietā notiekošo mācību darbību programma. Izglītojamajiem būtu jānodrošina rīki un atbalsts, lai pārraudzītu un pārdomātu viņu mācīšanās procesu, kura noslēgumā viņi sasniedz noteiktos mācību rezultātus un saņem kopvērtējumu.

Visiem novērtēšanas uzdevumiem (gan formatīvajiem, gan kopvērtējumiem) būtu jāaptver viss mācību saturs, tiem jāatbilst attiecīgajam darba uzdevumam un jābūt izstrādātiem tādā sarežģītības līmenī, kāds norādīts mācību rezultātos, kurus paredzēts novērtēt. *ESQF* var būt ļoti noderīga savstarpējai salīdzināšanai, lai nodrošinātu novērtējuma autentiskumu.

Īstenošana/pasniegšana

ESQF var būt svarīga loma apmācību īstenošanā, jo tā var palīdzēt uzlabot pasniegšanu, piesaistot darbības konkrētiem valsts kontekstā veiktiem darba uzdevumiem, lai apmācības būtu patiešām praktiskas darbā un ļoti noderīgas izglītojamajam.

ESQF kā rīks pasniedzējiem

Pasniedzēja uzdevums ir pamodināt izglītojamajā autonomijas sajūtu, vienlaikus nodrošinot pienācīgu vadību un atbalstu noteikto mācību rezultātu sasniegšanā. Pasniedzējam, tāpat kā veidotājiem un izstrādātājiem, ir ļoti precīzi jāzina pasniedzamā moduļa robežas. Pasniedzējam būtu jāzina:

- gaidītās izglītojamo iepriekšējās zināšanas un prasmes, kas noteiktas uzņemšanas prasībās, un priekšnosacījuma mācību mācīšanās rezultāti. Izglītības standarti sniedz labu vispārēju priekšstatu;
- konkrētie darba uzdevumi, kurus izglītojamajam vajadzētu spēt pildīt pēc mācību sekmīgas pabeigšanas. To var noskaidrot, iepazīstoties ar profesionālajiem standartiem;
- moduļa konkrētie mācību rezultāti, tostarp sarežģītības līmenis un robežas ar zemākiem

ESQF KĀ PALĪGLĪDZEKLIS IZGLĪTOJAMAJIEM

Izglītojamie ir *ESQF* pamatā, un arī viņi var to izmantot. Pateicoties tiešai piekļuvei *ESQF*, izglītojamais var izvērtēt visas mācības, ko tas savas karjeras laikā ir apguvis neformālās un ikdienējās mācīšanās ceļā. Šāda informācija var iedrošināt izglītojamos iesaistīties turpmākās mācībās un uzņemties individuālu atbildību par savu izaugsmi mācību jomā. Tieši to pauž Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standarti un pamatnostādnes, un tas ir pamatā arī *ESQF*. Lai piemeklētu atbilstošas apmācības, izglītojamie var izmantot arī Eiropas izglītības programmas patvēruma jomā katalogu, kurā apkopota informācija par visiem *EUAA* piedāvātajiem moduļiem. Tajā iespējams atrast arī vispiemērotākās apmācības valsts līmenī.

Eiropas nozaru kvalifikāciju sistēmas praktiskā lietojamība (atšķirībā no NKI vai *EQF*) nodrošina izglītojamajiem iespēju noskaidrot līdz šim veikto individuālo mācību (formālo un empīrisko) veidus un sarežģītību. Šī informācija (apvienojumā ar pārredzamo informāciju par iepriekšējas mācīšanās atzīšanas procedūrām, novērtējuma pamatnostādnēm, vērtēšanas rubrikām un novērtējumu paraugiem) var sniegt izglītojamajiem pārliecību par saviem mācību sasniegumiem un rosināt vēlmi veikt savu mācību atzīšanu, izturot novērtējumus.

un augstākiem līmeņiem. Tos var noskaidrot, salīdzinot ar *ESQF*;

- darba uzdevumiem nepieciešamais konkrētais mācību veids un mācības (zināšanas, prasmes, atbildība un autonomija vai šo elementu kombinācija, kā norādīts mācību rezultātos). Tie saskan ar *ESQF* noteiktajiem mācību veidiem;
- par saikni starp esošā moduļa mācībām un noteiktajām mācībām saistītajos mācību procesa moduļos, kas sniedz atbilstošas norādes, taču nenovirzās citu mācību mācīšanās rezultātos. Piemēram, intervēšanas pasniedzējam būtu jāpanāk, ka izglītojamais saprot, kā izmantot iztaujāšanas stratēģiju, lai noskaidrotu, vai intervējamā persona atbilst starptautiskās aizsardzības prasībām. Tomēr pasniedzējam nevajadzētu atkārtot vai paredzēt saturu, kas ir pieejams saistītos moduļos, piemēram, iekļaušanas vai pierādījumu izvērtēšanas modulī.

Kaut arī pasniedzējam nav tieši jāatsaucas uz *ESQF*, tā tiem sniedz uzziņas par minētajiem jautājumiem. Sistēma arī palīdz pasniedzējiem kontrolēt mācību procesu. Piemēram, dažreiz rodas problēmas saistībā ar mācību sarežģītību. Izglītojamais uzdod vienkāršu jautājumu par tematu, kuram vajadzēja būt aplūkotam mācībās, kas bija priekšnosacījums šīm mācībām, vai arī uzdod ļoti sarežģītu jautājumu, kas ir aplūkots augstāka līmeņa mācībās. Ja pasniedzējs pārzina paša pasniegto apmācību robežas, viņš var atbildēt izglītojamajiem, ka šie jautājumi neietilpst šo apmācību jomā, un ieteikt, kur viņi varētu rast atbildes uz šiem jautājumiem. Šāda taktika palīdz efektīvi kontrolēt apmācību situāciju, turklāt visu mācību dalībnieku interesēs.

Īstenošanas perspektīva

Tā kā Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra ir ES aģentūra, tās skatījumā īstenošana, kas ir daļa no apmācību cikla, ir daudz plašāks jēdziens nekā atsevišķajām organizācijām, kas veic vajadzību analīzi, nosaka nepilnības, izstrādā apmācības to novēršanai, apmāca un pēc tam novērtē. Būtībā *EUAA* koordinē apmācību nodrošināšanu, lai novērstu trūkumus apmācību procesā visā ES, operācijās un trešajās valstīs. Kaut arī apmācību vajadzības tiek noteiktas cikla sākumā, apmācību īstenošanā grūtības rada vajadzību un resursu līdzsvara nodrošināšana.

EQF pilns nosaukums ir Eiropas kvalifikāciju sistēma mūžizglītībai, un tās un kvalifikāciju sistēmu pamatmērķis ir veicināt un iedrošināt mūžizglītību. Tas pats princips attiecas arī uz *ESQF*. Tas pilnībā saskan ar *EUAA* pilnvarām izmantot apmācības kā rīku saskaņotai KEPS īstenošanai. Profesionālā izaugsme ir šī procesa neatņemama sastāvdaļa, un tā būtu jāveicina, jāiedrošina un jāatzīst.

Lai atbalstītu profesionālās izaugsmes principu mūžizglītības kontekstā, apmācību vajadzību plānošanā ir jāparedz lielas iespējas neformālās un ikdienējās mācīšanās atzīšanai. Tam būs nepieciešami šādi elementi:

- iepriekšējās mācīšanās atzīšanas iespēju novērtējumi, ko *EUAA* var ieplānot ar dalībvalstu atbalstu;
- darbības, lai veicinātu un iedrošinātu līdzdalību iepriekšējās mācīšanās atzīšanas iespējās;
- izglītojamajiem paredzēta informācija viegli uztveramā veidā par iepriekšējas mācīšanās atzīšanas procesiem (tostarp par to, kas notiek, ja izglītojamais neiztur novērtējumu) un ikdienējo un neformālo mācīšanos;
- iespējas pēc vajadzības veikt iepriekšējās mācīšanās atzīšanas novērtējumus jebkurā mācību procesa brīdī. Tādēļ iepriekšējās mācīšanās atzīšanas novērtējumus vajadzētu plānot tā, lai izglītojamie varētu virzīties uz moduļu bloka apgūšanu, kuru pabeidzot tiek piešķirta kvalifikācija;
- resursi novērtējumu iedalīšanai pakāpēs.

EUAA tiecas nodrošināt plašu piekļuves līmeni iepriekšējās mācīšanās atzīšanas procesiem, sistemātiski paredzot iepriekšējās mācīšanās atzīšanas iespējas un nodrošinot to savlaicīgu publiskošanu, lai izglītojamajiem būtu laiks plānot un sagatavoties.

Iesaistoties iepriekšējās mācīšanās atzīšanas procesos, izglītojamajiem būtu jāzina turpmākie mācību varianti, tādējādi nodrošinot elastīgu mācīšanos un mācību progresu. Šajā sakarā ļoti noderēs *ETNAT* rīks. Tas izglītojamajiem nodrošina vienkāršu mehānismu *ESQF* izmantošanas uzsākšanai, lai apzinātu savus ikdienējās un formālās mācīšanās sasniegumus.

ESQF noderība mācībām darbavietā

Pastāv ļoti daudz prasmju un atbildības un autonomijas mācību rezultātu, kuru sasniegšanai un faktiskai novērtēšanai ir nepieciešama mācīšanās darbavietā.

ESQF var izmantot mācībām darbavietā un darbaudzināšanai, lai ieviestu praksē un novērtētu prasmju un atbildības un autonomijas mācībās apgūto. Mācīšanās darbavietā ir būtiska arodmācības sastāvdaļa.

Pastāv vispārpieņemts uzskats, ka mācīšanās darot ir iedarbīgs modelis. Mācību pieredzes centrālais elements ir jauno zināšanu lietošana, kas apgūtas darbavietā pasniegtā apmācību kursā. Pēc apmācībām izglītojamajiem būtu jāsaņem pietiekams atbalsts, proti, mācības darbavietā būtu jāizstrādā cik vien iespējams plaši, kā arī jāizvērtē darbaudzināšanas iespējas.

Izvērtēšana

Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standartos un pamatnostādnēs ir izklāstītas galvenās prasības attiecībā uz apmācību izvērtēšanu, un tās paredz šādu elementu izvērtēšanu:

- programmas saturs, ņemot vērā jaunākos pētījumus konkrētajā disciplīnā, tādējādi apstiprinot, ka programma ir aktualizēta;
- sabiedrības mainīgās vajadzības jeb – šajā gadījumā – patvēruma un uzņemšanas jomas mainīgās vajadzības;
- izglītojamo darba slodze, progress un pabeigšanas rādītāji;
- izglītojamo novērtēšanas procedūru efektivitāte;
- izglītojamo gaidas, vajadzības un apmierinātība saistībā ar programmu;
- mācību vide un atbalsta pakalpojumi, kā arī to atbilstība programmas mērķiem.

Acīmredzami nav iespējams izvērtēt visas šīs jomas visu laiku, taču ir svarīgi, lai tās visas tiktu izvērtētas sistemātiski. Turklāt dažas no šīm jomām var ietekmēt *ESQF*, kura pati arī ir jāizvērtē.

Līdzīgi vajadzību analīzei ir pieejama virkne izvērtēšanas metodoloģiju. Lielākā daļa šo metodoloģiju norisinās saskaņā ar līdzīgu ciklu, un to kritiskā sastāvdaļa ir materiālu izvērtēšana. Demonstrēšanas nolūkā izmantojot Kikpatrika modeļa soļus, *ESQF* kontekstā tiks apsvērtas Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standartu un pamatnostādņu izvērtēšanas prasības.

Reakcija

Izvērtēšana reakcijas līmenī būtu jāveic, kad ir pabeigts katrs modulis ar izglītojamajiem. Tajā būtu jāiekļauj darba slodze, novērtēšanas procedūras, mācīšanās vide un – *ESQF* sakarā – arī gaidas, vajadzības un apmierinātība. Ir iespēja formulēt izvērtēšanas jautājumus par gaidām, vajadzībām un apmierinātību kontekstā ar *EUAA* apmācību profesionālo būtību un uzskatīto nozīmīgumu attiecībā uz konkrētajiem darba uzdevumiem.

Ja konkrētos moduļos konsekventi tiek ziņots par problēmām saistībā ar vajadzībām, gaidām un apmierinātību, būtu jāveic papildu izvērtēšana, lai noteiktu neapmierinātības cēloņus. Tas var radīt sekas *ESQF* tādā ziņā, ka darba uzdevumu definīcija atšķiras no gaidām vai ir noticis pārpratums saistībā ar sarežģītības līmeni. Tādā gadījumā ir jānoskaidro, vai problēma ir reģionāla, izpaužas tikai vienā dalībvalstī vai ir sastopama visur, kur tiek nodrošinātas konkrētās apmācības. Ja ir radusies problēma, kas ir saistīta ar *ESQF*, tā būtu jāreģistrē. Pēc tam *ESQF* periodiskās pārskatīšanas laikā šīs problēmas var izskatīt un veikt pasākumus to novēršanai. Ja šāda problēma traucē mācību procesu, tā būtu jānovērš intervences periodā, nevis jāgaida nākamā periodiskā pārskatīšana.

Līdzīgi kā *ESQF* izstrādes gadījumā, rīka pastāvīgas pilnveidošanas nolūkā būs svarīgi sniegt atgriezenisko saiti par *ESQF* izmantošanu un tās nozīmīgumu valstīs.

Mācīšanās

Noteikts, ka novērtēšana mācīšanās līmenī ir jāveic līdz ar virzīšanos uz priekšu mācību procesā, proti, tā jāveic pēc sekmīgas moduļa vai programmas pabeigšanas un ja izglītojamais var pāriet uz nākamo attiecīgo mācīšanās posmu. Mācīšanās izvērtēšanai izmanto arī novērtējumu rezultātus.

ESQF un kopvērtējuma rezultāti

Spēcīgākais mācīšanās rādītājs ir kopvērtējumu uzdevumu rezultāti. Tādēļ kopvērtējuma uzdevumiem vajadzētu būt atbilstošiem *ESQF* noteiktajiem profesionālajiem standartiem. Attiecībā uz kopvērtējumu rezultātiem vajadzētu būt īpaši piesardzīgiem. Parasti ar laiku kopvērtējumu rezultātiem vajadzētu normāli sadalīties. Ja kādā modulī izglītojamo neizkrīt pirmajā mēģinājumā vai izkrīt reti, vai tieši otrādi – ja izkrīt daudzi izglītojamie, tā ir zīme, ka kaut kas nav kārtībā. Tāpat moduļi, kuros neviens vai tikai daži izglītojamie sasniedz izcilību vai ļoti daudz izglītojamo sasniedz izcilību, arī liecina, ka pastāv problēma. Šiem kopvērtējumu problēmu veidiem var būt vienlaikus vairāki cēloņi, taču *ESQF* kontekstā nozīmīgs ir sarežģītības jautājums, kā arī pienākums nodrošināt, ka kopvērtējuma uzdevuma sarežģītība atbilst mācību rezultātu sarežģītībai un ka šiem abiem elementiem ir paredzētas atbilstošas mācību darbības vai apmācību saturs.

Uzvedības maiņa

Uzvedības maiņas izvērtēšana nav Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standartu un pamatnostādņu prasība (mācību iestādes to nespēj sistemātiski veikt), taču tā ir ļoti svarīga *EUAA*. Vai tiešām apmācības vai mācīšanās palīdz izglītojamajiem darbavietā pildīt savus darba uzdevumus? Uzvedības izmaiņas var novērtēt dažādos veidos, taču ieteicams metodoloģijā iekļaut profesionālos standartus un tiem pakārtotos uzdevumus.

Bijušo izglītojamo un viņu inspektoru atgriezeniskā saite par konkrētu uzdevumu izpildes rezultātiem pēc mācību pabeigšanas nodrošina, ka novērtējums ir vērsts uz uzdevumiem. Lai novērstu konkrētas problēmas saistībā ar tām mācīšanās daļām, kas saistītas ar uzdevumiem, vai pat ar uzdevumu kopvērtējumu, atgriezenisko saiti var tieši sniegt pat par sākotnējiem posmiem, proti, apmācību vajadzību analīzi un apmācību veidošanu.

Organizatoriskie rādītāji

Iespējams, visgrūtāk ir izmērīt izvērtējuma pēdējo līmeni, kuru turklāt arī nenosaka neviena Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standartu un pamatnostādņu prasība. Ņemot vērā, ka *EUAA* apmācību mērķis ir atbalstīt saskaņotu KEPS īstenošanu, ir svarīgi noteikt rādītājus, kas liecinātu par pozitīvu ietekmi uz saskaņošanu.

Šajā nolūkā to dalībvalstu, trešo valstu un organizāciju skaits, kuras izmanto *EAC* apmācību moduļus, veido būtisku datu apjomu. *ESQF* nodrošina papildu rādītājus, kurus var izmantot, lai demonstrētu tieši dalībvalstu pašu apmācību lomu šajā saskaņošanā.

Kā izklāstīts turpinājumā, ieguvums no Eiropas līmeņa nozaru kvalifikāciju sistēmas izstrādes ir potenciāla kopēja atsauces rīka radīšana, kas ir saistīts ar KEPS. Kopēju izglītības un profesionālo standartu izmantošana palīdz sasniegt lielāku saskaņotību. Ja dalībvalstis izmantotu *ESQF*, tas palīdzētu izmērīt to, kā apmācības sekmē KEPS ievērošanu dalībvalstīs, un palīdzētu sagatavot plašākus izvērtējumus.

Stratēģiskā plānošana

Tā kā *ESQF* ir apkopoti visi darba uzdevumi un izglītības standarti (mācību rezultāti), kas nepieciešami uzdevumu pildīšanai, *ESQF* var izmantot kā stratēģisku rīku apmācības mērķu sasniegšanas ilgtermiņa plānošanai.

ESQF periodiskā pārskatīšana

Kvalifikāciju sistēmām, tostarp nozaru sistēmām, būtu jāpiemēro tādas pašas kvalitātes nodrošināšanas procedūras kā moduļiem un programmām. Parastā izvērtēšanas ciklā apmācību izvērtēšana var palīdzēt noskaidrot rādītājus, kas liecina par problēmām *ESQF*. Turklāt ikvienas izmaiņas patvēruma un uzņemšanas jomas profesionālo prasību vajadzībās ietekmē *ESQF*.

Papildus jau veiktajiem pasākumiem visefektīvākais veids, kā piešķirt *ESQF* autoritāti, ir sākt to izmantot. *ESQF* lietotāji *EUAA* un ES+ valstīs tiks aicināti sniegt atgriezenisko saiti un veikt izvērtējumu sistemātiskā un strukturētā veidā.

Tomēr *ESQF* nevajadzētu pastāvīgi mainīt. Pēc katras kārtējās kvalitātes nodrošināšanas periodiskās pārskatīšanas, proti, ik pēc pieciem gadiem no publicēšanas dienas, būtu jāveic rūpīga *ESQF* pārskatīšana, ja vien nav konstatēta patiešām būtiska problēma, kas apdraud *ESQF* autoritāti, jo tādā gadījumā ir jāpublicē papildinājums.

Eiropas nozaru kvalifikāciju sistēma
Principi un terminoloģija

Šis principu un terminoloģijas dokuments ir iecerēts kā palīglīdzeklis *ESQF*. Šeit ir sniegts skaidrojums par terminu lietojumu tieši Eiropas nozaru kvalifikāciju sistēmas kontekstā, kā arī aplūkoti galvenie principi, pamatojoties uz kuriem tika izstrādāta sistēma.

ESQF galvenie principi

■ ***ESQF* ir iekļaujoša, bet ne pavēloša.** Eiropas Savienībā visu patvēruma un uzņemšanas jomas darbinieku darba uzdevumiem un apmācībām vajadzētu būt atspoguļotām *ESQF*. Tomēr, ja kāds uzdevums vai apmācības ir paredzētas *ESQF*, tas neuzliek dalībvalstīm obligātu pienākumu noteikt attiecīgo uzdevumu vai apmācības saviem darbiniekiem.

■ **Struktūra.** *ESQF* profesionālie standarti un izglītības standarti ir iedalīti trīs daļās: patvēruma un uzņemšanas jomas vispārējās kompetences, patvēruma un uzņemšanas jomas konkrētās kompetences un pārvaldības un uzraudzības kompetences. Katrā sadaļā pirmajā slejā ir uzskaitītas kompetenču jomas. Šāda struktūra novērš profesionālo standartu pārklāšanās iespējamību. Piemēram, ir saziņas prasmju elementi vai tiesību akti, politika un procedūras, kas ir aktuāli attiecībā uz lielāko daļu patvēruma un uzņemšanas jomas darbinieku darba uzdevumiem. Tādēļ šie standarti ir noteikti par vispārējiem.

■ **Līmeņi atspoguļo sarežģītību, nevis pakāpi.** Profesionālie standarti ir iedalīti A, B un C līmenī, kur A līmenis atbilst visvienkāršākajiem uzdevumiem, bet C līmenis – vissarežģītākajiem. Tas pats attiecas arī uz izglītības standartiem, kuri ir izkārtoti numurētās slejās (5–7), kuras tieši atbilst Eiropas kvalifikāciju sistēmā mūžizglītībai (*EQF*) noteiktajam sarežģītības līmenim. Šo koncepciju ir grūtāk iegaumēt, jo ir pieņemts domāt hierarhiskās struktūrās, nevis tādās, kas strukturētas pēc uzdevumu sarežģītības.

■ **Tukšās rūtis ir atstātas ar nodomu.** Sistēmā faktiskie profesionālie standarti ir definēti kā tādi, kurus noteikušas un apstiprinājušas dalībvalstis. Dažreiz kādā no kompetences jomām vienkāršāki vai sarežģītāki profesionālie standarti vienkārši nepastāv vai arī nav paredzēti, tādēļ attiecīgajās vietās rūtiņas ir tukšas. Tas ir pavisam normāli. Tāds pats princips attiecas arī uz izglītības standartiem.

■ ***ESQF* nosaka augstāko līmeni.** Profesionālie standarti ir formulēti, balstoties uz augstu līmeni. Proti, šie standarti ietver konkrētus darba uzdevumus, kas ir ar tiem tieši saistīti, vai apakšuzdevumus, kuri ir nepieciešami, lai sasniegtu konkrēto profesionālo standartu. Piemēram, kompetence "Izvērtēt prasības, lai noteiktu, vai starptautiskās aizsardzības statuss būtu piešķirams, atsakāms vai izbeidzams, ņemot vērā visus būtiskos pierādījumus un informāciju standarta patvēruma gadījumos" ietver vairākus apakšuzdevumus, piemēram, veikt risku novērtējumu, noteikt, kuri pierādījumi ir attiecināmi uz prasību, un pieņemt lēmumu. Profesionālā standarta apakšuzdevumus ņem vērā apmācības vajadzību izvērtēšanā un apmācību izstrādē, pat ja šie uzdevumi nav redzami *ESQF* matricā.

■ **Gan patvēruma, gan uzņemšanas jomas darbinieku iekļautība.** Norādes uz "visu patvēruma procesu" ietver gan patvēruma pieteikumu apstrādāšanu, gan pieteikumu iesniedzēju uzņemšanu.

■ **Valodas.** *ESQF* nesatur norādes par valodu prasmēm, jo tās ir klasificētas atsevišķā Eiropas sistēmā.

■ **Citas patvēruma procesā iesaistītās profesijas.** Šī sistēma attiecas konkrēti uz patvēruma un uzņemšanas jomas darbiniekiem. Tajā apzināti nav iekļautas citas profesijas, piemēram, tulki, lai gan tiem ir būtiska loma visā patvēruma procesā. Tas tā ir tādēļ, ka arodmācību kontekstā citas profesijas pieder citām nozarēm un tādēļ uz tām attiecas vai attieksies tās nozares konkrētās kvalifikāciju sistēmas. Tomēr tas neliedz citu profesiju pārstāvjiem piedalīties apmācībās vai to daļās, kas sagatavotas ar mērķi nodrošināt kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) īstenošanu.

Terminoloģija

***ESQF* lietotais termins**	**Definīcija/skaidrojums atbilstoši lietojumam profesionālajos un izglītības standartos**	**Definīcija atbilstoši Eiropas izglītības programmas patvēruma (*EAC*) jomā terminu vārdnīcai ar saitēm uz Eiropas migrācijas tīkla (EMT) vārdnīcu (attiecībā uz terminiem, kam tā pieejama).**
Alternatīvas aizturēšanai	Alternatīvas aizturēšanai ir pasākumi, ar kuriem aizstāj aizturēšanu un attiecīgi pilnīgu personīgās brīvības ierobežošanu, un dod personai (trešās valsts valstspiederīgajam) iespēju uzturēties noteiktā vietā, izpildot virkni nosacījumu un ievērojot ierobežojumus, kas daļēji ierobežo šīs personas pārvietošanās brīvību. Pie šādām alternatīvām jāmin, piemēram, regulāra ziņošana par uzturēšanās vietu, finanšu garantijas vai ceļošanas dokumentu nodošana, elektroniska uzraudzība, (..). Avots: EMT 2022. gada koncentrētais pētījums	
Ar patvērumu saistīta standarta intervija Ar patvērumu saistītas sarežģītas un/vai nestandarta intervijas	Ar patvērumu saistīta standarta intervija ir intervija, ar kuras saistīto situāciju, pierādījumiem un riskiem patvēruma iestādes saskaras regulāri. Sarežģītas vai nestandarta intervijas ir intervijas, kuru norisei juridisku apstākļu dēļ nepieciešamas progresīvas intervēšanas stratēģijas, piemēram, sarežģītās izslēgšanas lietās vai lietās, kad nepieciešama padziļināta kognitīvo funkciju un to attīstības izpratne, lai zinātu, kādas metodes izmantot informācijas izdibināšanai.	
Ar patvērumu saistīts konteksts	Attiecas uz patvērumu un uzņemšanu.	
Atšķirība starp patvēruma un uzņemšanas procesa kvalitātes nodrošināšanu un kvalitātes vadību	Patvēruma un uzņemšanas procesa kvalitātes nodrošināšana attiecas tikai uz pieteikuma iesniedzēja lietā pieņemto lēmumu kvalitāti. Kvalitātes vadība ir saistīta ar visiem organizatoriskajiem procesiem, un tā nav saistīta konkrēti ar lēmumiem pieteikuma iesniedzēja lietā.	
Dublina	Dublinas lietu identificēšana un apstrādāšana ir augstākā līmeņa profesionālo standartu apakšuzdevumi. Piemēram, Dublinas lietu identificēšana ir iekļauta *ESQF* pie kompetences "Pierādījumu izvērtēšana un lēmumu pieņemšana" (20e): Noteikt pienākumu izskatīt starptautiskās aizsardzības lūgumu	
Iekļaujoša un droša vide	Iekļaujoša un droša vide nozīmē, ka ir jānodrošina, lai visi pieteikumu iesniedzēji neatkarīgi no jebkādām konkrētām vai īpašām vajadzībām (sk. definīciju) vai daudzveidības aspektiem justos droši patvēruma un uzņemšanas procesu norises vietās.	

***ESQF* lietotais termins**	**Definīcija/skaidrojums atbilstoši lietojumam profesionālajos un izglītības standartos**	**Definīcija atbilstoši Eiropas izglītības programmas patvēruma (*EAC*) jomā terminu vārdnīcai ar saitēm uz Eiropas migrācijas tīkla (EMT) vārdnīcu (attiecībā uz terminiem, kam tā pieejama).**
Informācijas un datu analīze	Šī sadaļa attiecas uz visu ar patvērumu un uzņemšanu saistīto datu veidu vākšanu un apkopošanu, izņemot izcelsmes valsts informāciju, kura tiek aplūkota atsevišķi.	
Intervēšana	Intervēšana attiecas uz formālām personiskajām intervijām, kā definēts publikācijā "*EUAA* praktiskā rokasgrāmata: personiskā intervija". Pastāv daudzas citas situācijas, kad patvēruma un uzņemšanas darbiniekiem var nākties uzdot jautājumus pieteikumu iesniedzējiem dažādu iemeslu dēļ, tostarp lai aizpildītu veidlapas. Tāds iztaujāšanas veids ir iekļauts pie vispārējās saziņas apakšuzdevumiem.	
Izcelsmes valsts informācija (IVI)	Uzdevumi, kas ietilpst pie kompetences "Izcelsmes valsts informācijas izpēte", ietver **IVI dokumentu izpēti un izstrādi** (sk. definīciju), ko veic **IVI pētnieki** (sk. definīciju). Izcelsmes valsts informācijas **izmantošana** un mazu pārbaužu veikšana attiecībā uz jaunākajām IVI situācijām ir atspoguļota pie kompetences "Pierādījumu izvērtēšana un lēmumu pieņemšana".	**Izcelsmes valsts informācijas (IVI) dokuments** Visu veidu izcelsmes valsts informācijas galīgie dokumenti, ko izmanto, lai sniegtu atbalstu BSN[1] speciālistiem. Pie izcelsmes valsts informācijas dokumentiem jāmin vispārēji/ tematiski ziņojumi, faktu lapas, hronoloģijas dokumenti, faktu noskaidrošanas misiju ziņojumi un atbildes uz konkrētiem lūgumiem. **Atsauces uz tiesību aktiem:** Kvalifikācijas direktīva (izcelsmes valsts informācija), Patvēruma procedūru direktīva (izcelsmes valsts informācija) ***EAC* apmācības moduļi :** IVI modulis ***EUAA* praktiskie rīki:** Rīki un padomi izpētei tiešsaistē **Izcelsmes valsts informācijas (IVI) pētnieks** Pētnieks, kurš sniedz izcelsmes valsts informācijas (IVI) pakalpojumus, nodrošinot atbalstu BSN speciālistiem. IVI pētnieks vāc, atlasa un apstiprina izcelsmes valsts informāciju un bieži sastāda IVI dokumentus. Pētnieks veic arī ar IVI saistītu jautājumu izmeklēšanu, lai pārbaudītu faktus, notikumus vai situācijas, kā arī lai vairotu zināšanas par konkrēto valsti. **Atsauces uz tiesību aktiem:** Kvalifikācijas direktīva (izcelsmes valsts informācija), Patvēruma procedūru direktīva (izcelsmes valsts informācija) ***EAC* apmācības moduļi :** IVI modulis ***EUAA* praktiskie rīki:** Rīki un padomi izpētei tiešsaistē **Saukti arī par:** IVI analītiķiem, IVI ekspertiem, valstu ekspertiem, valstu speciālistiem
Iztaujāšana	Informācijas izdibināšana, uzdodot jautājumus, *ESQF* netiek uzskatīta par intervēšanu. Intervēšanas jēdziena skaidrojums ir pieejams iepriekš sniegtajā šī jēdziena definīcijā.	
Metodes	Metode ir process, ar kura palīdzību tiek izpildīts konkrēts uzdevums, piemēram, pierādījumu izvērtēšana.	

[1] Bēgļa statusa noteikšana.

***ESQF* lietotais termins**	**Definīcija/skaidrojums atbilstoši lietojumam profesionālajos un izglītības standartos**	**Definīcija atbilstoši Eiropas izglītības programmas patvēruma (*EAC*) jomā terminu vārdnīcai ar saitēm uz Eiropas migrācijas tīkla (EMT) vārdnīcu (attiecībā uz terminiem, kam tā pieejama).**
Patvēruma procedūra		Patvēruma procedūra Tā ietver visas ar starptautiskās aizsardzības pieteikumu saistītās darbības, sākot no pieteikuma sagatavošanas līdz galīgajam lēmumam, tostarp arī pieteikuma iesniedzēja tiesības un pienākumus. Atsauces uz tiesību aktiem: Patvēruma procedūru direktīva *EAC* apmācības moduļi : KEPS modulis, Patvēruma procedūru direktīvas modulis *EUAA* praktiskie rīki: Piekļuve patvēruma procedūrai; Tiesiskā analīze: patvēruma procedūras un neizraidīšanas princips Saukta arī par: starptautiskās aizsardzības procedūru
Patvēruma process	Šo terminu izmanto, lai norādītu, ka konkrētais standarts attiecas **tikai** uz patvēruma procesiem, nevis uzņemšanas procesiem.	
Pieteikuma iesniedzējs	Ar šo jēdzienu apzīmē ikvienu personu, kura ir starptautiskās aizsardzības pieteikuma subjekts visos procesa posmos no sākuma līdz beigām, kā norādīts KEPS.	Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs Trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kas sagatavojis starptautiskās aizsardzības pieteikumu, par kuru vēl nav pieņemts galīgais lēmums. Atsauces uz tiesību aktiem: Kvalifikācijas direktīva, Patvēruma procedūru direktīva EAC apmācības moduļi : KEPS modulis, Iekļaušanas modulis EMT vārdnīca: starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs Atsauces uz tiesību aktiem: patvēruma meklētājs Saistītie termini: starptautiskās aizsardzības pieteikums Nejaukt ar: starptautiskās aizsardzības saņēmējs

***ESQF* lietotais termins**	**Definīcija/skaidrojums atbilstoši lietojumam profesionālajos un izglītības standartos**	**Definīcija atbilstoši Eiropas izglītības programmas patvēruma (*EAC*) jomā terminu vārdnīcai ar saitēm uz Eiropas migrācijas tīkla (EMT) vārdnīcu (attiecībā uz terminiem, kam tā pieejama).**
Pieteikuma iesniedzējs ar konkrētām un īpašām vajadzībām	Ar šo jēdzienu apzīmē pieteikumu iesniedzējus, kuriem ir nepieciešamas īpašas procesuālas garantijas un/ vai kuriem ir īpašas uzņemšanas vajadzības.	Pieteikuma iesniedzēji, kuriem nepieciešamas īpašas procesuālās garantijas Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs, kura iespējas izmantot Patvēruma procedūru direktīvā paredzētās tiesības un izpildīt tajā noteiktās prasības ir ierobežotas tādu individuālu apstākļu dēļ kā vecums, dzimums, seksuālā orientācija, dzimumidentitāte, invaliditāte, smaga slimība, garīgās veselības traucējumi vai spīdzināšanas, izvarošanas vai citas smagas psiholoģiskas, fiziskas vai seksuālas vardarbības sekas. Atsauces uz tiesību aktiem: Patvēruma procedūru direktīva *EAC* apmācības moduļi : Neaizsargātu personu intervēšanas modulis *EUAA* praktiskie rīki: *EUAA* rīks personu ar īpašām vajadzībām identificēšanai (*IPNS*) EMT vārdnīca: pieteikuma iesniedzējs, kuram ir nepieciešamas īpašas procesuālas garantijas Saistītie termini: neaizsargāts pieteikuma iesniedzējs Nejaukt ar: pieteikuma iesniedzējs ar īpašām uzņemšanas vajadzībām *[sk. turpinājumā]* Pieteikuma iesniedzējs ar īpašām uzņemšanas vajadzībām Neaizsargāts pieteikuma iesniedzējs, kuram nepieciešamas īpašas garantijas, lai viņš varētu izmantot Uzņemšanas nosacījumu direktīvā paredzētas tiesības un izpildīt tajā noteiktās prasības. Atsauces uz tiesību aktiem: Uzņemšanas nosacījumu direktīva *EAC* apmācības moduļi: Uzņemšanas modulis, Neaizsargātu personu intervēšanas modulis *EUAA* praktiskie rīki: *EUAA* rīks personu ar īpašām vajadzībām identificēšanai (*IPSN*) *EMT* vārdnīca: pieteikuma iesniedzējs ar īpašām uzņemšanas vajadzībām Saistītie termini: neaizsargāts pieteikuma iesniedzējs Nejaukt ar: pieteikuma iesniedzējs, kam nepieciešamas īpašas procesuālās garantijas [sk. iepriekš]
Prakses kodekss	Šis jēdziens ietver ētikas kodeksus, rīcības kodeksus un profesionālos kodeksus, kas attiecas uz patvēruma vai uzņemšanas jomas darbiniekiem.	
Procesi un procedūras	Process nosaka pasākuma augstākā līmeņa darbības vai posmus. Patvēruma process sākas ar reģistrāciju, pēc tam pieteikuma iesniegšanu, kam seko galīgais lēmums, no kā savukārt ir atkarīgi turpmākie posmi. Procedūra ir konkrētas rīcības detalizēts apraksts. Piemēram, reģistrācijas procedūra sīki nosaka visas darbības, kas jāveic, lai uzsāktu lietu. Tādēļ procesā var ietilpt daudz dažādas procedūras.	

***ESQF* lietotais termins**	**Definīcija/skaidrojums atbilstoši lietojumam profesionālajos un izglītības standartos**	**Definīcija atbilstoši Eiropas izglītības programmas patvēruma (*EAC*) jomā terminu vārdnīcai ar saitēm uz Eiropas migrācijas tīkla (EMT) vārdnīcu (attiecībā uz terminiem, kam tā pieejama).**
Profesionālā labklājība	Profesionālā labklājība ir visaptverošs termins, kas apzīmē labklājību un labsajūtu darba vietā.	
Reģistrācija	Eiropas nozaru kvalifikāciju sistēmā ar šo terminu apzīmē atbildīgajai iestādei vai citai iestādei atkarībā no konkrētās valsts prakses iesniegta starptautiskās aizsardzības pieteikuma oficiālu noformēšanu.	Starptautiskās aizsardzības pieteikuma reģistrēšana Piekļuves patvēruma procedūrai otrais posms ir sagatavotā pieteikuma reģistrēšana, lai no pieteikuma izrietošās tiesības un pienākumi iegūtu lielāku spēku. Termiņi ir noteikti Patvēruma procedūru direktīvas 6. pantā. Atsauces uz tiesību aktiem: Patvēruma procedūru direktīva *EAC* apmācības moduļi : KEPS modulis, modulis "Ievads starptautiskajā aizsardzībā", Patvēruma procedūru direktīvas modulis, Starptautiskās aizsardzības pieteikuma reģistrācija *EUAA* praktiskie rīki: Piekļuve patvēruma procedūrai Nejaukt ar: starptautiskās aizsardzības pieteikuma sagatavošanu; starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanu [sk. turpinājumā] Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšana Piekļuves patvēruma procedūrai trešā darbība – starptautiskās aizsardzības pieteikuma oficiāla noformēšana, iesniedzot attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm veidlapu vai, ja tas paredzēts valsts tiesību aktos, oficiālu ziņojumu. Atsauces uz tiesību aktiem: Patvēruma procedūru direktīva *EAC* apmācības moduļi : KEPS modulis, modulis "Ievads starptautiskajā aizsardzībā", Patvēruma procedūru direktīvas modulis *EUAA* praktiskie rīki: Piekļuve patvēruma procedūrai; Tiesiskā analīze: patvēruma procedūras un neizraidīšanas princips EMT vārdnīca: starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšana Nejaukt ar: starptautiskās aizsardzības pieteikuma sagatavošanu; starptautiskās aizsardzības pieteikuma reģistrēšanu
Rīki un paņēmieni	Rīki ir tehniski priekšmeti, piemēram, datorprogrammas vai inventārs, kas nepieciešams uzdevumu izpildei. Paņēmieni ir uzdevumu izpildei nepieciešamie praktiskie elementi, piemēram, intervēšanas paņēmieni.	

***ESQF* lietotais termins**	**Definīcija/skaidrojums atbilstoši lietojumam profesionālajos un izglītības standartos**	**Definīcija atbilstoši Eiropas izglītības programmas patvēruma (*EAC*) jomā terminu vārdnīcai ar saitēm uz Eiropas migrācijas tīkla (EMT) vārdnīcu (attiecībā uz terminiem, kam tā pieejama).**
Saziņas prasmes	Vispārējās saziņas kompetences jomā ir paredzēti trīs saziņas līmeņi, kas attiecas uz patvēruma un uzņemšanas kontekstu. Precīzas prasmes ir sīkāk aprakstītas pie katra apakšuzdevuma, taču principā katrā līmenī ietilpst šādas prasmes: A līmenis: prasme aktīvi klausīties, veikt pamatiztaujāšanu un informācijas izdibināšanu (veidlapu aizpildīšanu), nodibināt kontaktu, uzturēt neverbālu saziņu, saziņā ņemt vērā personas kultūras īpatnības. B līmenis: progresīvas informācijas izdibināšanas prasmes, emocionālā inteliģence, rakstveida pamatojumi. C līmenis: diplomātija, saziņas ar plašsaziņas līdzekļiem pārvaldība, saziņa ar konkrētām mērķauditorijām (piemēram, ar bērniem), organizācijas saziņas stratēģijas.	
Sociāla rakstura problēmas	Ar šo terminu apzīmē pieteikuma iesniedzēja iespējamās traumas vai stresu un pašaprūpes problēmas. Uzmanību! Ar stresu, traumām un pašaprūpi saistītie jautājumi, ja tie attiecas uz personālu, pieder pie uzdevumiem, kuri ir aplūkoti kompetences jomas sadaļā "Profesionālā labklājība". Šie paši jautājumi, ja tie attiecas uz pieteikuma iesniedzēju, ietilpst kompetences jomā "Psihosociālais atbalsts un konsultācijas".	
Standarta un sarežģītas patvēruma lietas	Standarta un sarežģītas lietas ir termini, kurus izmanto, lai izšķirtu lietu sarežģītību ar mērķi noteikt, cik augstām zināšanām vai prasmēm ir jāpiemīt darbiniekam, kurš izskatīs lietas, ņemot vērā, ka katra lieta tiek izskatīta, pamatojoties uz tās konkrētajām īpašībām. Standarta lieta ir lieta, ar kurā esošajiem apstākļiem, pierādījumiem un riskiem patvēruma iestādes saskaras regulāri. Sarežģīta lieta ir tāda, kurā esošie apstākļi, pierādījumi un riski ir jauni var reti sastopami, juridiski problemātiski vai kurā nepieciešams speciālists pierādījumu vākšanai.	
Uzņemšanas process	Šo terminu izmanto, lai norādītu, ka konkrētais standarts attiecas **tikai** uz uzņemšanas procesiem, nevis patvēruma procesiem.	

***ESQF* lietotais termins**	**Definīcija/skaidrojums atbilstoši lietojumam profesionālajos un izglītības standartos**	**Definīcija atbilstoši Eiropas izglītības programmas patvēruma (*EAC*) jomā terminu vārdnīcai ar saitēm uz Eiropas migrācijas tīkla (EMT) vārdnīcu (attiecībā uz terminiem, kam tā pieejama).**
Uzraudzība, pārvaldība un vadība	*ESQF* kontekstā: Uzraudzība attiecas uz zemākajiem pārvaldības struktūras līmeņiem, un tā ir saistīta ar padoto darbinieku darba tiešu pārraudzību. Pārvaldība principā attiecas uz pārvaldības struktūras vidējo līmeni, un tā izpaužas kā tieša resursu (cilvēkresursu, finanšu un infrastruktūras) pārvaldība ar mērķi sasniegt organizācijas mērķus. Vadība principā attiecas uz pārvaldības augstāko līmeni, un vadība ir atbildīga par organizācijas vai konkrētu projektu stratēģisko virzību. Šo definīciju robežās ir atzīts, ka vadītājiem var būt pārvaldības pienākumi un ka vadītāja jēdzienu nereti attiecina uz komandas vadīšanu, kas gan šajā kontekstā iegūst uzraudzības jēdzienam līdzīgāku nozīmi.	
Uzraudzības un pārvaldības kompetences	Šajā *ESQF* sadaļā ietilpst uzdevumi, kuri ir saistīti ar uzraudzību un pārvaldību. Nav teikts, ka šos uzdevumus veic vai ka tie ir jāveic darbiniekiem, kuri ieņem uzraudzības vai pārvaldības amatu.	
Viss patvēruma process	Šo terminu izmanto, lai norādītu, ka konkrētais standarts attiecas gan uz patvēruma, gan uzņemšanas procesiem.	

Pielikums

Visā praktiskās rokasgrāmatas garumā tiek skaidrots, ka profesionālie standarti ir augstākais līmenis, proti, katrs profesionālais standarts aptver vairākus uzdevumus. Turpinājumā ir sniegts vairāku profesionālo standartu sīkāks izklāsts. Sniegtā informācija nav pilnīga, taču tā uzskatāmi parāda, kā konkrētie profesionālie standarti tika izstrādāti.

Piemēri ir ņemti no šādām kompetenču jomām:

- patvēruma un uzņemšanas vispārējās kompetences – **tiesību akti, politika un procedūras**;
- patvēruma un uzņemšanas konkrētās kompetences – **neaizsargātība** (būtiska visam patvēruma procesam); **pierādījumu izvērtēšana un lēmumu pieņemšana** (patvēruma process).

Patlaban norisinās *EUAA* Apmācību vajadzību analīzes rīka (*ETNAT*) izstrāde, kas būs lietotne *ESQF* praktiskai lietošanai. Rīks dos iespēju speciālistiem atlasīt uzdevumus un piemeklēt tiem atbilstošas apmācības.

Kompetences joma	Kompetences veids	Profesionālais standarts	Sarežģītības līmenis	Uzdevums
Tiesību akti, politika un procedūras	Zināšanas, kā:	Attiecīgie patvēruma jomas valsts, ES un starptautiskie tiesību akti, politika un procedūras (1a)	A	Iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu atbilstoši ES un starptautiskajam tiesiskajam regulējumam.
				Noteikt Dublinas rādītājus saskarsmē ar pieteikuma iesniedzējiem un izskatot viņu dokumentus.
				Noteikt pamatpazīmes starptautiskajai aizsardzībai ES.
				Noteikt pamatojumus izslēgšanai un visizplatītākās darbības, par ko tiek noteikta izslēgšana.
				Noteikt personas, kuras, iespējams, vēlas pieteikties starptautiskajai aizsardzībai.
	Spēj	Piemērot patvēruma jomas tiesību aktus, politiku un procedūras individuālo pienākumu robežās. (1b)	A	Noteikt un iegūt ar Dublinas procedūru saistītus pierādījumus no sarunas ar pieteikuma iesniedzēju un no pieteikuma iesniedzēja lietas.
				Noteikt potenciāli izslēdzamu personu kategorijas liela skaita iebraucēju gadījumā.
				Katrā gadījumā atsevišķi noteikt informāciju, kas varētu norādīt uz iespējamu izslēgšanas gadījumu.
				Atbilstoši Dublinas III regulas 4. pantam sniegt nepieciešamo informāciju starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem, kuri ir noteikti kā potenciāli Dublinas lietas subjekti.
				Sniegt informāciju personām, kuras, iespējams, vēlas pieteikties starptautiskajai aizsardzībai.
	Uzņemas atbildību par šādiem uzdevumiem:	Ievērot pamata tiesisko regulējumu individuālo pienākumu robežās. (1c)	A	Ievērot konkrētus tiesību aktus, politiku un procedūras attiecībā uz personām, kas cietušas no vardarbības.
				Pieņemt lēmumu par to, vai, pamatojoties uz rādītājiem, pieteikuma iesniedzēja lieta ir jānosūta Dublinas sistēmas nodaļai kā potenciāla Dublinas lieta.
				Nodrošināt piekļuvi patvēruma procedūrai personām, kuras, iespējams, vēlas pieteikties starptautiskajai aizsardzībai.
				Nosūtot lietu Dublinas sistēmas nodaļai, sniegt tai visus iegūtos ar Dublinas procedūru saistītos pierādījumus par pieteikuma iesniedzēju.
				Piemērot aizsardzības pasākumus personas identitātes noteikšanas laikā pārmitināšanas misijā.

Kompetences joma	Kompetences veids	Profesionālais standarts	Sarežģītības līmenis	Uzdevums
Tiesību akti, politika un procedūras	Zināšanas, kā:	Ar patvēruma jomu saistīti valstu un Eiropas tiesību akti, politika un procedūras, tiesu prakse un judikatūra valsts, starptautiskā un ES tiesiskā regulējuma kontekstā (1d)	B	Piemērot starptautiskajās tiesībās un ES patvēruma jomas *acquis* noteikto alternatīvās aizsardzības definīciju.
				Piemērot atbilstošo tiesisko regulējumu un instrumentus, izskatot tādu personu izslēgšanas lietas, kurām nav nepieciešama starptautiskā aizsardzība.
				Piemērot bēgļa definīciju Bēgļu konvencijas un ES patvēruma jomas *acquis* kontekstā.
				Izvērtēt, kura dalībvalsts ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.
				Kopsakarībā aplūkot ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos biroja iesniegšanas kategorijas un dažādos prioritātes līmeņus, pārmitināšanas misijā aizpildot un iesniedzot pārmitināšanas reģistrācijas veidlapu.
				Organizēt pārsūtīšanu atbilstīgi Dublinas procedūrai.
				Apstrādāt (nosūtīt vai atbildēt) uzņemšanas pieprasījumu, kā arī atpakaļuzņemšanas, informācijas vai atkārtotas izskatīšanas pieprasījumus.
				Izmantot atbilstošus pierādīšanas līdzekļus un pierādījumus, lai novērtētu par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgo dalībvalsti.
	Spēj:	Sniegt mutvārdu un/vai rakstveida juridiskus un procedūru ieteikumus visām ieinteresētajām personām par standarta patvēruma jautājumiem. (1e)	B	Izvērtēt starptautiskās aizsardzības pieteikumu kontekstā ar valstu tiesību aktos, ES patvēruma jomas *acquis* un Bēgļu konvencijā sniegto bēgļa definīciju.
	Zināšanas, kā:	Patvēruma jomas tiesību aktu jēdzieni un ar sarežģītiem un specifiskiem starptautiskās aizsardzības jautājumiem (t. i., ar izslēgšanu, statusa zaudēšanu, atsaukšanu) saistītu procedūru prasības. (1g)	C	Izvērtēt, kura dalībvalsts ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu augsta sarežģītības līmeņa lietu gadījumā.
				Noteikt ar sarežģītiem izslēgšanas jautājumiem saistītas koncepcijas, konkrētus tiesību aktus un procedūras noteikumus.

Kompetences joma	Kompetences veids	Profesionālais standarts	Sarežģītības līmenis	Uzdevums
Tiesību akti, politika un procedūras	Spēj	Sniegt mutvārdu un rakstveida juridiskus un procedūru ieteikumus visām ieinteresētajām personām par nestandarta un/vai sarežģītiem patvēruma jautājumiem. (1h)	C	Piemērot pierādīšanas pienākumu un standartu sarežģītos ar izslēgšanu saistītos jautājumos.
				Noteikt, vai persona atbilst visiem izslēgšanas noteikumus veidojošajiem elementiem, pamatojoties uz attiecīgiem pierādījumiem un iegūto informāciju.
				Interpretēt un piemērot sarežģītas bēgļu aizsardzības koncepcijas.
				Interpretēt un piemērot sarežģītas alternatīvās aizsardzības koncepcijas.
				Sniegt juridisko analīzi, lai pamatotu lēmumu par izslēgšanas noteikumu piemērojamību sarežģītu individuālo gadījumu kontekstā.
				Atlasīt pierādījumus un informāciju, kas atbilst piemērojamības kritērijiem sarežģītās lietās.
Neaizsargātība	Spēj:	Izmantot progresīvas intervēšanas stratēģijas komplicētu un/vai nestandarta patvēruma interviju plānošanai, sagatavošanai, vadīšanai un dokumentēšanai. (18h)	C	Vadīt personisko patvēruma interviju ar bērnu saskaņā ar patvēruma intervijas metodi.
				Vadīt personisko patvēruma interviju ar *SOGI* pieteikuma iesniedzēju saskaņā ar patvēruma intervijas metodi.
				Vadīt personisko patvēruma interviju ar pieteikuma iesniedzēju – personu, kura, iespējams, ir cietusi no cilvēku tirdzniecības, izmantojot patvēruma intervijas metodi.
	Spēj:	Izvērtēt pierādījumus, interviju stenogrammas un konkrētu būtisko izcelsmes valsts informāciju atbilstoši juridiskajām prasībām attiecībā uz nestandarta vai komplicētiem patvēruma un pārsūdzības gadījumiem. (19h)	C	Izvērtēt pieteikuma iesniedzēja – bērna iesniegtos pieteikumus saskaņā ar *EUAA* strukturēto pierādījumu novērtēšanas metodi.
				Izvērtēt pieteikuma iesniedzēja – personas, kura cietusi savas seksuālās orientācijas un dzimtiskās identitātes dēļ, iesniegtos pieteikumus saskaņā ar *EUAA* strukturēto pierādījumu novērtēšanas metodi.
				Izvērtēt pieteikuma iesniedzēju – personu, kuras, iespējams, ir cietušas no cilvēku tirdzniecības, iesniegtos pieteikumus saskaņā ar *EUAA* strukturēto pierādījumu novērtēšanas metodi.
	Spēj:	Identificēt pieteikuma iesniedzējus ar īpašām vajadzībām. (23b)	A	Identificēt pieteikuma iesniedzēju ar iespējamām īpašām vajadzībām.

Kompetences joma	Kompetences veids	Profesionālais standarts	Sarežģītības līmenis	Uzdevums
Neaizsargātība	Zināšanas, kā:	Neaizsargātības potenciālā ietekme uz iesaistīšanos visā patvēruma procesā. (23d)	B	Pielietot dzimumsensitīvu pieeju visā patvēruma procesā.
				Noteikt, vai persona ir cietusi no vardarbības, kas saistīta ar dzimumu, vai savas seksuālās orientācijas un dzimtiskās identitātes dēļ.
				Nodrošināt to personu tiesības, kuras var būt cietušas no vardarbības, kas saistīta ar dzimumu, vai savas seksuālās orientācijas un dzimtiskās identitātes dēļ.
				Izvērtēt bērnu neaizsargātību visā patvēruma procesā.
				Noteikt no vardarbības cietušo personu neaizsargātības ietekmi un/vai riskus visā patvēruma procesā.
				Interpretēt un piemērot konkrētus tiesību aktus, politiku un procedūras saistībā ar bērniem, tostarp judikatūru.
				Noteikt un izvērtēt cilvēku tirdzniecības parādību un atbilstīgi rīkoties.
	Spēj:	Plānot un veikt iejaukšanās pasākumus atbilstoši pieteikuma iesniedzēja neaizsargātības veidiem. (23e)	B	Noteikt bērnu praktiskās vajadzības visā patvēruma procesā.
				Atbilstoši rīkoties, lai novērstu izplatītākās problēmas darbā ar bērniem.
				Apstrādāt to personu starptautiskās aizsardzības pieteikumus, kuras ir cietušas no vardarbības, kas saistīta ar dzimumu, vai savas seksuālās orientācijas un dzimtiskās identitātes dēļ.
				Noteikt no vardarbības cietušas personas praktiskās vajadzības patvēruma procedūru laikā.
				Noteikt un piemērot konkrētus starptautiskos, Eiropas un valstu tiesību aktus un judikatūru patvēruma procedūrās saistībā ar personām, kas cietušas no vardarbības.
				Ierosināt intervences plānus, kas ietver vajadzības, kas izriet no vardarbība cietušo personu neaizsargātības patvēruma procedūrās.
				Pienācīgi rīkoties saskarsmē ar potenciālu cilvēku tirdzniecības upuri.
	Uzņemas atbildību par šādiem uzdevumiem:	Nodrošināt, ka lēmumos un darbībās tiek ņemtas vērā no pieteikuma iesniedzēja neaizsargātības izrietošās vajadzības. (23f)	B	Sniegt informāciju personām, kuras varētu būt cietušas no vardarbības, kas saistīta ar dzimumu, vai savas seksuālās orientācijas un dzimtiskās identitātes dēļ.
				Apmierināt to personu īpašās vajadzības, kuras varētu būt cietušas no vardarbības, kas saistīta ar dzimumu, vai savas seksuālās orientācijas un dzimtiskās identitātes dēļ.
				Noteikt attiecīgās ieinteresētās puses un sadarboties ar tām saistībā ar patvēruma procedūrās iesaistītajām personām, kuras ir cietušas no vardarbības.
				Mutvārdos vai rakstveidā informēt ieinteresētās personas par vajadzībām, tiesībām un procedūrām, kas piemērojamas personām, kas cietušas no vardarbības, dažādās situācijās.

Kompetences joma	Kompetences veids	Profesionālais standarts	Sarežģītības līmenis	Uzdevums
Neaizsargātība	Zināšanas, kā:	Komplicētu jautājumu ietekme uz neaizsargātību visā patvēruma procesā. (23g)	C	Noteikt bērna vecuma ietekmi uz personisko patvēruma interviju un pierādījumu izvērtēšanas procesu.
				Noteikt seksuālās orientācijas, dzimumidentitātes, normu sistēmas un neatbilstības normām (normu loks) ietekmi uz personisko patvēruma interviju un pierādījumu izvērtēšanas procesu.
				Noteikt cilvēku tirdzniecības izraisīto ciešanu ietekmi uz personisko patvēruma interviju un pierādījumu izvērtēšanas procesu.
Pierādījumu izvērtēšana un lēmumu pieņemšana	Zināšanas, kā:	Ar patvēruma jomu saistīto pierādījumu izvērtēšanas metožu pielietošanas labā prakse un pašreizējās tendences. (19d)	B	Noteikt būtiskos faktus patvēruma pieteikumā, izmantojot ***EUAA*** strukturēto pierādījumu novērtēšanas metodi.
				Noteikt visus attiecīgos pierādījumus attiecībā uz visiem būtiskajiem faktiem patvēruma pieteikumā atbilstoši ***EUAA*** strukturētajai pierādījumu novērtēšanas metodi.
	Spēj:	Izvērtēt prasības, lai noteiktu, vai starptautiskās aizsardzības statuss būtu piešķirams, atsakāms vai izbeidzams, ņemot vērā visus būtiskos pierādījumus un informāciju standarta patvēruma gadījumos. (19e)	B	Pielietot ticamības rādītājus, lai izlemtu pieņemt vai noraidīt katru būtisko faktu patvēruma pieteikumā atbilstoši ***EUAA*** strukturētajai pierādījumu novērtēšanas metodi.
				Izvērtēt, iespējams, sagrozītos faktus patvēruma pieteikumā atbilstoši ***EUAA*** strukturētajai pierādījumu novērtēšanas metodi.
				Izvērtējot patvēruma pieteikumu, pielietot principu, kas paredz, ka šaubas jātulko par labu personai, atbilstoši ***EUAA*** strukturētajai pierādījumu novērtēšanas metodi.
				Veikt risku novērtējumu attiecībā uz patvēruma pieteikumu atbilstoši ***EUAA*** strukturētajai pierādījumu novērtēšanas metodi.
				Piemērot izslēgšanas noteikumu būtiskos elementus, lemjot par bēgļa un alternatīvās aizsardzības statusa piešķiršanu.
				Piemērot dažādus pierādījumu un informācijas veidus saistībā ar izslēgšanu no starptautiskās aizsardzības.
				Piemērot pierādīšanas pienākumu un standartu saistībā ar izslēgšanu.
				Atlasīt pierādījumus un informāciju, kas atbilst izslēgšanas noteikumu piemērojamības kritērijiem un pierādīšanas standartam.
				Izvērtēt izslēgšanas noteikumu piemērojamību personām, par kurām atzīts, ka tām nav nepieciešama starptautiskā aizsardzība.

Kompetences joma	Kompetences veids	Profesionālais standarts	Sarežģītības līmenis	Uzdevums
Pierādījumu izvērtēšana un lēmumu pieņemšana	Uzņemas atbildību par šādiem uzdevumiem:	Mutvārdos un rakstveidā pamatot (faktiski un juridiski) lēmumus par standarta patvēruma gadījumiem visām ieinteresētajām personām, tostarp pieteikuma iesniedzējam. (19f)	B	Faktiski un juridiski pamatot rakstveidā sagatavotu lēmumu par patvērumu atbilstoši ES tiesību aktiem.
				Mutvārdos un rakstveidā pamatot (faktiski un juridiski) lēmumus par Dublinas lietām visām ieinteresētajām personām, tostarp pieteikuma iesniedzējam.
				Izmantot atbilstošus pierādīšanas līdzekļus un pierādījumus, lai novērtētu par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgo dalībvalsti.
	Spēj:	Izvērtēt pierādījumus, interviju stenogrammas un konkrētu būtisko izcelsmes valsts informāciju atbilstoši juridiskajām prasībām attiecībā uz nestandarta vai komplicētiem patvēruma un pārsūdzības gadījumiem. (19h)	C	Izvērtēt, kura dalībvalsts ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu augsta sarežģītības līmeņa lietu gadījumā.
				Novērtēt visus attiecīgos pierādījumus atbilstoši juridiskajām prasībām, kas attiecas uz Dublinas pārsūdzības lietām.
				zvērtēt pieteikuma iesniedzēja – bērna iesniegtos pieteikumus saskaņā ar *EUAA* strukturēto pierādījumu novērtēšanas metodi.
				Izvērtēt pieteikuma iesniedzēja – personas, kura cietusi savas seksuālās orientācijas un dzimtiskās identitātes dēļ, iesniegtos pieteikumus saskaņā ar *EUAA* strukturēto pierādījumu novērtēšanas metodi.
	Uzņemas atbildību par šādiem uzdevumiem:	Mutvārdos un rakstveidā pamatot (faktiski un juridiski) lēmumus par nestandarta vai komplicētiem patvēruma un pārsūdzības gadījumiem visām ieinteresētajām personām, tostarp pieteikuma iesniedzējam. (19i)	C	Izvērtēt pieteikuma iesniedzēju – personu, kuras, iespējams, ir cietušas no cilvēku tirdzniecības, iesniegtos pieteikumus saskaņā ar *EUAA* strukturēto pierādījumu novērtēšanas metodi.
				Faktiski un juridiski pamatot lēmumus par sarežģītām Dublinas lietām pārsūdzības posmā.
	Spēj:	Noteikt atbildību par starptautiskās aizsardzības lūguma izskatīšanu. (20e)	B	Izvērtēt, kura dalībvalsts ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.
				Izmantot atbilstošus pierādīšanas līdzekļus un pierādījumus, lai novērtētu par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgo dalībvalsti.

Kā sazināties ar ES

▶ *Klātienē*

Visā Eiropas Savienībā ir simtiem *Europe Direct* centru. Sev tuvākā centra adresi varat atrast tiešsaistē (*european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_lv*).

▶ *Pa tālruni vai rakstveidā*

Europe Direct ir dienests, kas atbild uz jūsu jautājumiem par Eiropas Savienību. Ar šo dienestu varat sazināties šādi:

– pa bezmaksas tālruni: 00 800 6 7 8 9 10 11 (daži operatori par šiem zvaniem var iekasēt maksu),

– pa šādu parasto tālruņa numuru: +32 22999696,

– izmantojot saziņas veidlapu: *european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_lv*.

Kā atrast informāciju par ES

▶ *Tiešsaistē*

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama portālā *Europa* (*european-union.europa.eu*).

▶ *ES publikācijas*

ES publikācijas varat apskatīt vai pasūtīt vietnē *op.europa.eu/lv/publications*. Vairākus bezmaksas publikāciju eksemplārus varat saņemt, sazinoties ar *Europe Direct* vai tuvāko dokumentācijas centru (*european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_lv*).

▶ *ES tiesību akti un ar tiem saistītie dokumenti*

Ar visu ES juridisko informāciju, arī kopš 1951. gada pieņemtajiem ES tiesību aktiem visās oficiālajās valodās, varat iepazīties vietnē *EUR-Lex* (*eur-lex.europa.eu*).

▶ *ES atvērtie dati*

Portālā *data.europa.eu* ir piekļuve atvērtām datu kopām no ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām. Datus var bez maksas lejupielādēt un izmantot tiklab komerciāliem, kā nekomerciāliem mērķiem. Portālā ir arī bagātīga piekļuve datu kopām, kas nākušas no Eiropas valstīm.

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

euaa
EUROPEAN UNION
AGENCY FOR ASYLUM